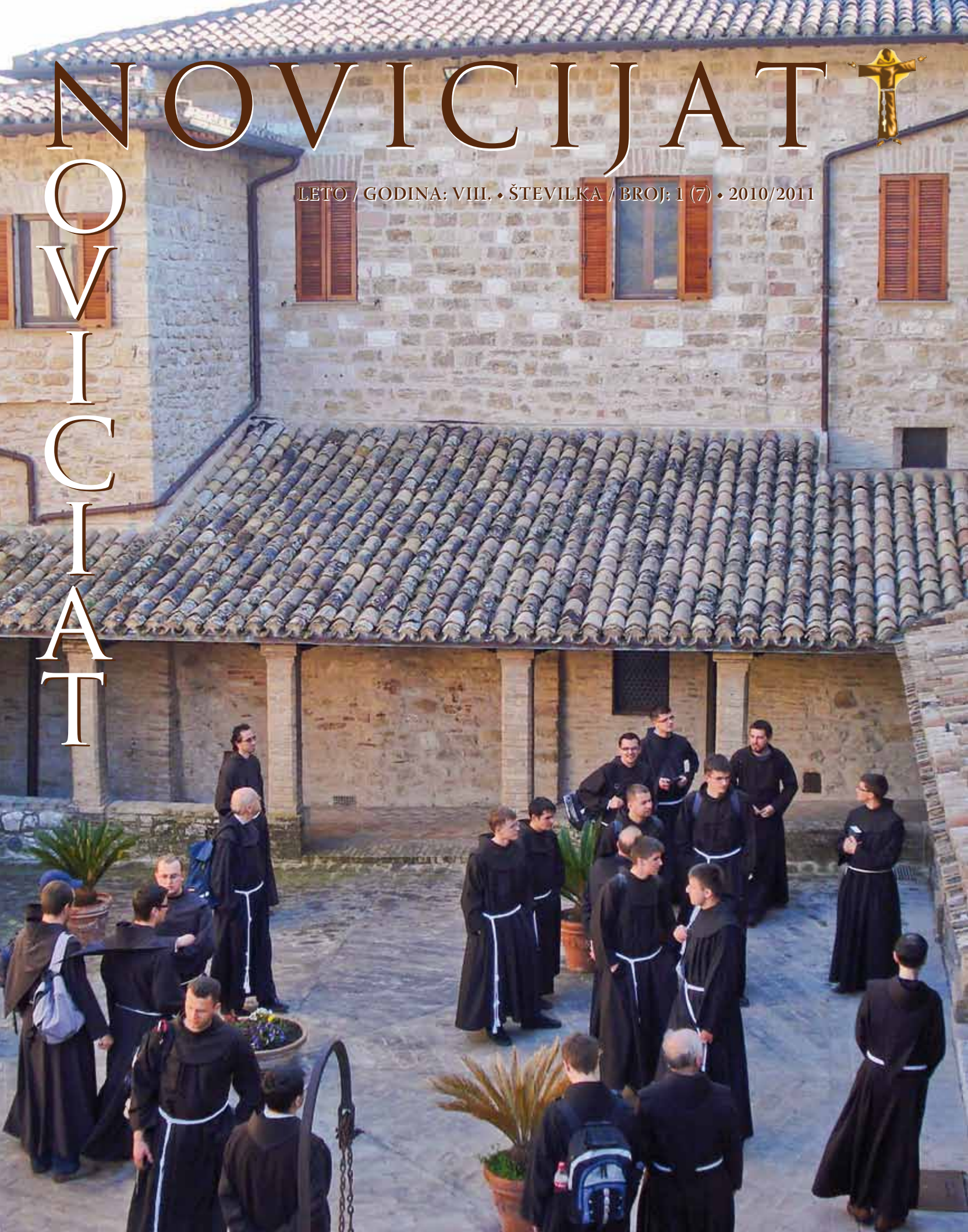

NOVICIJAT

LETO / GODINA: VIII. • ŠTEVILKA / BROJ: 1 (7) • 2010/2011

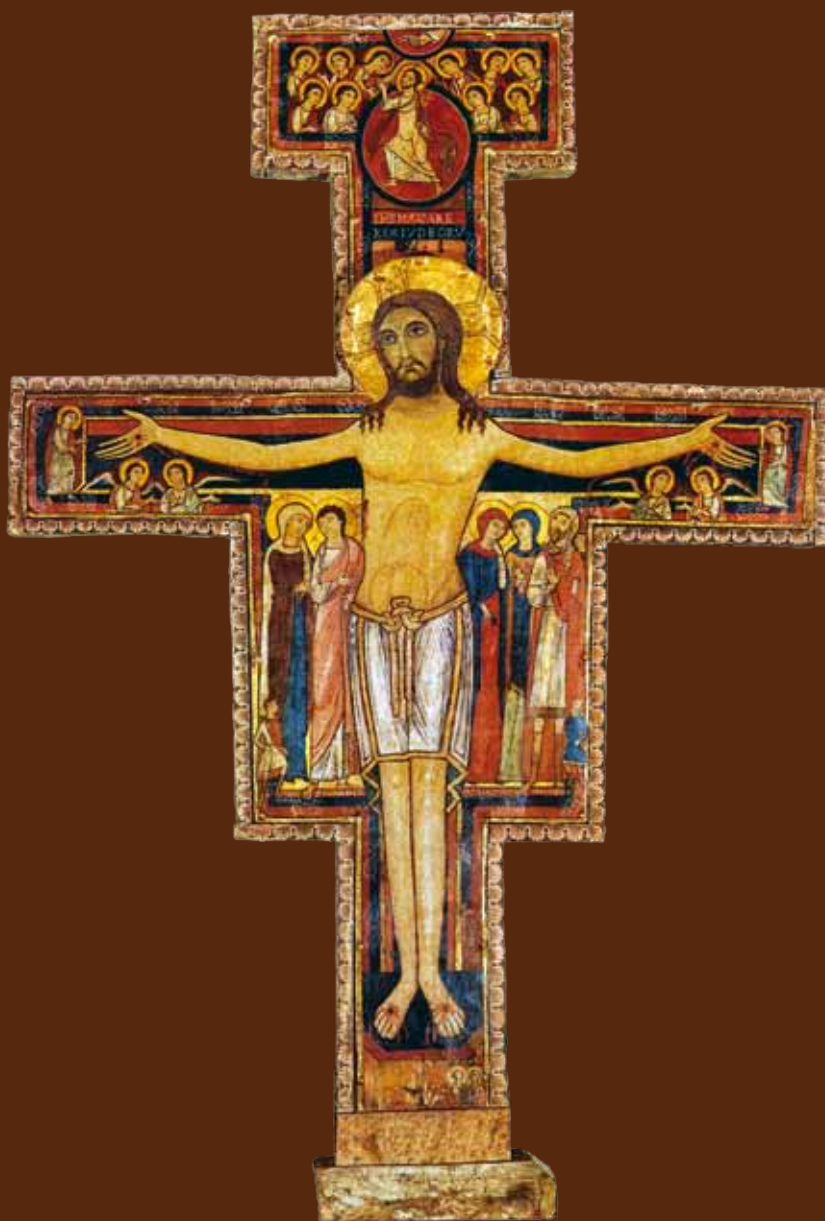

NATO NAJ JIM DAJO OBLEKO PREIZKUŠNJE

(2FPVod 2,9)

*Po božjem usmiljenju smo prišli sem in želimo živeti z vami.
Dajte nam obleko preizkušnje in nas učite hoditi za Kristusom po
zgledu sv. Frančiška.*

To je Križani, pred katerim je sv. Frančišek molil leta 1205 in prejel klic, naj deluje za Gospodovo Cerkev. Kristusov glas si je sprva razlagal kot zahtevo, naj obnovi cerkvico sv. Damijana, in je šele počasi, postopoma doumel, da ga je Gospod poklical, naj deluje za vso Cerkev in jo pomaga prenavljati.

Frančiškova molitev pred Križanim pri Svetem Damijanu: »O vzvišeni in veličastni Bog, razsvetli temine mojega srca. Daj mi pravo vero, trdno upanje in popolno ljubezen, razumnost in spoznanje, o Gospod, da se bom držal Tvoje svete in resnične zapovedi. Amen.«

MOLITVA PRED RASPELOM SVETOG DAMJANA:

Svevišnji, slavni Bože, prosvetli tamu moga srca i podaj mi ispravnu vjeru, sigurno ufanje i savršenu ljubav, smisao i spoznanje, Gospodine, da izvršim tvoju svetu i istinsku volju.

VSEBINA / SADRŽAJ

Uvod / Predgovor.....	4
Vodilo in življenje manjših bratov je spolnjevanje svetega evangelija našega Gospoda Jezusa Kristusa.....	5
Pravilo i život manje braće je ispunjavanje svetog evanđelja Gospodina našega Isusa Krista	7
Noviciat Humac / Novicijat Humac	9
Noviciat Livno / Novicijat Livno.....	12
Noviciat Trsat / Novicijat Trsat	20
Noviciat Visovac / Novicijat Visovac	27
Noviciat Sveta Gora / Novicijat Sveta Gora	33
Srečanje frančiškanskih novincev Južnoslovsanske konference - Bosna 2010 / Susret franjevačkih novaka Južnoslovsanske konferencije - Bosna 2010	48
Romanje v Assisi / Hodočašće u Asiz.....	52
Kdo je sv. Frančišek Asiški / Tko je sveti Franjo Asiški	56
Glas s križa.....	58
Ne boj se!	58
Naslovi noviciatov / Adrese novicijata	59

NOVICIJAT NOVICIJAT

Revija noviciatov frančiškanskih provinc iz Hrvatske, Bosne in Hercegovine in Slovenije / List novicijata Franjevačkih provincija s područja Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Slovenije

Leto / Godina: VIII.
Številka / Broj: 1 (7)

Izdaja / Izdavač:
Noviciati frančiškanskih provinc iz Hrvatske, Bosne in Hercegovine in Slovenije
Novicijati Franjevačkih provincija s područja Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Slovenije

in / i

Založba Brat Frančišek,
Prešernov trg 4, 1000 Ljubljana
Za založbo: br. Miran Špelič
<http://ofm.si/zb>

Glavni urednik / Glavni urednik:
p. Zdravko Jakop

Odgovorni urednik / Odgovorni urednik:
br. Boštjan Horvat

Uredniški odbor / Uredništvo:
p. Zdravko Jakop, p. Bogdan Knavs,
br. Boštjan Horvat, br. Dominik Papež

Naslov uredništva / Adresa uredništva:
Noviciat Slovenske frančiškanske province
sv. Križa, Sveta Gora 2, SI - 5250 Solkan

Fotografije / Fotografije:
Janez Arnež, br. Boštjan Horvat,
br. Dragan Vampola, Janez Kotar,
Foto atelje Pavšič Zavadlav, arhiv noviciata

Oblikovanje in prelom / Obrada i prijelom teksta:
br. Dragan Vampola

Tisk / Tisak: tiskarna Pleško, Medvode

Število izvodov / Tiraž: 1000

UVOD / PREDGOVOR

Dragi bralci!

Pred vami je sedma številka revije Noviciat – glasila »tistih, ki iščejo Boga«. Pripravili so jo slovenski frančiškanski novinci v sodelovanju z novinci južnoslovanske konference. Revija je izšla ob zaključku noviciata 2010/2011 oziroma v začetku 2011/2012. Povezuje torej dve generaciji in želi informirati in formirati tiste, ki zaključujejo, in tiste, ki začenjajo noviciat. Vsak novinec je dar skupnosti in dokaz, da Bog še vedno uresničuje obljubo, dano sv. Frančišku, da njegovemu redu nikoli ne bo manjkalo bratov. Kako pomenljiva in optimistična obljuba!

In kaj lahko preberete v tej številki? Poleg zapisov o dogodkih v noviciatih sta pomembni poročili o našem srečanju, ki je bilo v Bosni od 30. septembra do 3. oktobra 2010. Bratje frančiškani in novinci province Bosne Srebrene so poskrbeli za dobro počutje in bogat duhovni in kulturni program. Deležni smo bili izrednega gostoljubja. Dnevi so prehitro minili. Poslovili pa smo se z obljubo, da skupaj obiščemo kraje, ki so posebej zaznamovani s Frančiškovim življenjem. To smo uresničili v postnem času, od 5. do 10. aprila 2011, in poromali v Assisi in okoliške kraje. Bili so to dnevi milosti, sončni in s pomladjo navdahnjeni. Najlepši trenutki so bili v Porciunkuli, v Carceriju in na La Verni, kjer smo imeli nekaj več časa za zbranost, molitev in premišljevanje. Naše romanje smo zaključili v Padovi, kjer smo se ustavili v baziliki sv. Antona Padovanskega – prav letos obhajamo 780-letnico njegove smrti. Prevezla nas je veličina cerkve, še bolj pa svetnikova svetost. Izročili smo mu svoje prošnje. Romanje smo zaključili v cerkvi sv. Leopolda Mandiča, kjer smo se z mašo zahvalili Bogu za vse, kar smo prejeli. Svetniku smo se tudi priporočili, da bi po njegovem zgledu delali za edinost kristjanov in da bi znali ceniti zakrament sprave. V bratskem vzdušju smo si izmenjali želje, naslove in si obljubili, da se še kje srečamo.

Dragi bralci, naj vam revija Noviciat polepša vsaj kakšno urico. Vse dobro in pristrčen pozdrav s Svete Gore

P. Zdravko Jakop, magister novincev

Dragi čitatelji!

Pred vama je sedmi broj časopisa »Novicijat« - glasila »onih koji traže Boga«. Priredili su ga slovenski franjevački novaci u suradnji s novacima južnoslavenske konferencije. Časopis je izašao po završetku novicijata 2010./2011. odnosno početkom novicijata 2011./2012. On dakle povezuje dvije generacije, a želja mu je informirati i formirati one koji završavaju novicijat i one koji ga započinju. Svaki je novak dar zajednice i dokaz da Bog još uvijek ispunjava svoje obećanje sv. Franji da njegovome redu nikada neće uzmanjkati braće. Kako znakovito i optimistično obećanje!

Što možete pročitati u ovome broju? Pored vijesti o događajima u novicijatima, tu su i važna izvješća o našem susretu u Bosni u kojoj smo boravili od 30. rujna do 3. listopada 2010. Braća franjevci i novaci provincije Bosne Srebrene pobrinuli su se za dobro ozračje i bogat duhovni i kulturni program. Doživjeli smo izuzetnu gostoljubivost. Dani su prebrzo proletjeli. Oprostili smo se uz obećanje da ćemo zajedno posjetiti mjesta koja je sv. Franjo posebno obilježio za svoga života. Obećanje smo i ostvarili u razdoblju posta, od 5. do 10. travnja 2011., kada smo hodočastili u Asiz i okolna mjesta. Bili su to dani milosti, sunčani i nadahnuti proljećem. Najlepše trenutke doživjeli smo u Porciunkuli, kod sv. Damijana, u Carceriju i na La Verni, gdje smo imali malo više vremena da bismo sabrali misli, molili i razmišljali. Hodočašće smo završili u Padovi, u kojoj smo se zaustavili u bazilici sv. Antuna Padovanskog, a upravo ove godine slavimo i 780-godišnjicu njegove smrti. Dojmila nas se veličina crkve, a još više svetost sveca. Izročili smo mu svoje molitve. Hodočašće smo zaključili u crkvi sv. Leopolda Mandiča u kojoj smo se misom zahvalili Bogu za sve što smo primili. Sa svecem smo se oprostili uz obećanje da ćemo se po uzoru na njega zalagati za jedinstvo kršćana i poštivanje sakramenta pomirenja. U bratskom ozračju razmijenili smo želje i adrese obećavši jedni drugima da ćemo se opet naći.

Dragi čitatelji, neka vam revija »Novicijat« uljepša bar pokoji sat. Svako dobro i srdačan pozdrav sa Svete Gore.

Fra Zdravko Jakop, meštar novaka

RAZMIŠLJANJE PROVINCIALNEGA MINISTRA / RAZMIŠLJANJE PROVINCijskega MINISTRA

VODILO IN ŽIVLJENJE MANJŠIH BRATOV JE SPOLNJEVANJE SVETEGA EVANGELIJA NAŠEGA GOSPODA JEZUSA KRISTUSA (FVod 1,1)

Kaj ta Frančiškova nadčasovna svežina, ki je daleč od vsake večne mladosti, ki jo ihtavo išče današnji svet, sporoča človeku, ki se danes odloča, da bo hodil za Jezusom po Frančiškovem zgledu.

Zakaj se po osemsto letih od njegove smrti mladi ljudje še vedno odločajo, da bodo njegovo življenje sprejeli kot svoj navdih? Zakaj se v družbi, ki povečuje kariero in malikuje bogastvo, mladi ljudje še vedno odločijo, da bodo živeli v pokorščini in brez lastnine? Zakaj v svetu, v katerem je spolnost postala ena od oblik omame, mladi ljudje še vedno kleče pred provincialnim ministrom obljubijo, da bodo živeli v čistosti? Zakaj Frančišek ni umrl skupaj s tolikimi drugimi Asižani, ki so živeli v njegovem času? Zakaj njegov spomin ne ostaja zgolj podatek, zaprašen v arhivskih dokumentih, ampak ostaja živ, enako in še bolj živ, kot je bil v začetku trinajstega stoletja? Zakaj množice brezimno izginjajo v zgodovini in v spominu, medtem ko nekatere posameznike čas požlahtni, da je njihova privlačnost samo bolj nalezljiva in njihova luč bolj topla in jasna in čista?

Čeprav bi vprašanja lahko nadaljevali, sem prepričan, da je zadnji odgovor na vsa ta vprašanja Bog. Bog, ki je nadčasen, saj čas pomeni minevanje. Bog, ki ostaja vedno mlad, pa ne v naspro-

tju do nečesa, kar je staro, ampak v pomenu, ki zveni iz njegovega odgovora Mojzesu na Horebu na vprašanje: „Kako ti je ime?“ „Jaz sem, ki sem!“ (2 Mz 3,14). On je. In bolj ko je nekdo združen z Bogom, bolj ko je v njegovem življenju uresničena Jezusova obljuba: „Če me kdo ljubi, se bo držal moje besede in moj Oče ga bo ljubil. Prišla bova k njemu in prebivala pri njem“ (Jn 14,23), bolj postaja drugi Kristus. Kakor Jezus pravi, da njegove „besede ne bodo prešle“ (Mt 24,35), tako tudi ti, v katerem Jezusove besede postanejo duh in življenje, ne more preiti.

Kaj ta Frančiškova nadčasovna svežina, ki je daleč od vsake večne mladosti, ki jo ihtavo išče današnji svet, sporoča človeku, ki se danes odloča, da bo hodil za Jezusom po Frančiškovem zgledu.

Frančiškovo temeljno in vedno aktualno sporočilo je, da je Bog zanj vse. „Moj Bog in moje vse!“ Ne nekaj ali nekdo, ki je dopolnilo moje omejenosti, ki dobi mesto in vlogo tam, kjer se moje moči izčrpajo, ali ki je celo zagotovilo mojega dobrega počutja, moje umirjenosti (nekakšen

duhovni – in niti ne čisto duhovni – center dobrega počutja). Tak bog je rezana podoba, pred katerim svari Mojzes. Za Franciška je Bog njegovo vse. Druge strani ni. Na drugi strani je nič. Zunaj njega ni nič. Francišek brez njega ni nič. Franciška brez njega ni.

Franciškov temeljno in vedno aktualno sporočilo je, da je Bog zanj vse. „Moj Bog in moje vse!“ Ne nekaj ali nekdo, ki je dopolnilo moje omejenosti, ki dobi mesto in vlogo tam, kjer se moje moči izčrpajo, ali ki je celo zagotovilo mojega dobrega počutja, moje umirjenosti (nekakšen duhovni – in niti ne čisto duhovni – center dobrega počutja).

Tega in takšnega Boga je Francišek srečeval v Jezusu Kristusu. Zato ne preseneča njegova želja, ki jo je pred pripravo jaslí v Grecciu izrazil prijatelju Janezu Velita (Kako je pravilno?), da bi želel s svojimi očmi videti rojstvo Božjega otroka (Tomaž Čelanski). Skozi vse Franciškovo življenje preseva neverjetna sposobnost hoditi za Jezusom Kristusom – ne za Kristusom, kakršnega bi oblikovale pobožne vaje, ne za Kristusom, kakršnega bi slikala umetnost, tudi ne za Kristusom, kakršnega bi predstavila teologija, ne za Kristusom

filozofov in učenjakov in še manj za Kristusom, kakršnega bi si prilagodila pomeščanjena miselnost kateregakoli časa. Francišek je hotel hoditi za Jezusom Kristusom, kakršen je hodil po naši zemlji, za učlovečenim Jezusom Kristusom, kakršnega je srečeval v evangeliju. Zato je vodilo in življenje manjših bratov spolnjevati sveti evangelij našega Gospoda. Ko je stopal za takšnim Jezusom, mu je postajal vedno bolj podoben, do tistega zadnjega priličenja na La Verni, ko je Božja ljubezen po serafu zaznamovala njegovo telo

s svetimi ranami. »Jaz nosim Jezusova znamenja na svojem telesu« (Gal 6,17).

Prav to današnji čas potrebuje od Franciškovih bratov. Naš čas je postal virtualni čas, čas navidezne resničnosti. Življenje se je danes premnogim – marsikomu tudi znotraj samostanskih zidov – skrčilo na ekran in računalniško miško. Ne plemenitost in svetost na eni in ne hudobija in grešnost na drugi niso več konkretne. Ne zadišijo po človeku, po odločitvi, po nebeškem in ne po pekelskem. Vse se odvija nekje drugje, vse se spreminja v predstavo ...

Zato današnji čas spet potrebuje inkarnacijo. Ne več Betlehemske – ta se je zgodovinsko zgodila enkrat za vselej – pač pa evangeljsko. Kdor se hoče ponašati s Franciškovim imenom, ta mora v sebi, v svojem življenju inkarnirati evangelij Jezusa Kristusa. Kdor se hoče predstavljati kot Franciškov brat, mora v meditaciji zaživeti iz svojega Boga. **Kdor hoče po Franciškovi besedi biti manjši, ta se mora uresničene majhnosti učiti pri Jezusu Kristusu, ki se v zakramentu evharistije vedno znova inkarnira za življenje sveta skozi zgodovino do konca časov.** Tukaj ni nobene virtualnosti, nobene navideznosti. Gre za konkreten čas, za konkretno vztrajanje ob knjigi in za konkretna kolena pred tabernakljem, da se tudi v meni začne oblikovati isto mišljenje, kot je v Jezusu Kristusu (prim. Flp 2,5). Potem bom tudi jaz, tako kot Francišek, postajal drugi Kristus.

*P. Stane Zore,
provincialni minister
Slovenske franciškanske province sv. Križa*

PRAVILO I ŽIVOT MANJE BRAĆE JE ISPUNJAVANJE SVETOG EVANĐELJA GOSPODINA NAŠEGA ISUSA KRISTA (Franjevačko pravilo 1,1)

Što ta Franjina nadvremenska svježina, tuđa svakom pomamnom traganju suvremenoga svijeta za vječnom mladosti, poručuje čovjeku koji se danas odlučuje da ide za Isusom po Franjinu primjeru?

Zašto se mladi ljudi osam stotina godina nakon njegove smrti još uvijek odlučuju da njegov život prihvate kao svoje nadahnuće? Zašto se mladi ljudi u društvu koje veliča karijerizam i klanja se bogatstvu još uvijek opredjeljuju za život u poslušnosti i bez vlasništva? Zašto se mladi ljudi u svijetu u kojemu je spolnost postala jedan od oblika omamljenosti, klečeći pred provincijalnim ministrom zavjetuju da će živjeti u čistoći? Zašto Franjo nije umro zajedno s tolikim drugim svojim sugrađanima u Asizu? Zašto uspomena na nj nije ostala tek kao podatak u arhivskoj građi pod naslagama prašine? On ostaje živ, jednako i još življi nego što je to bio početkom trinaestog stoljeća. Zašto mnoštva bezimeno nestaju iz povijesti i sjećanja dok vrijeme istovremeno neke pojedince oplemeni do te mjere da je njihova privlačnost još veća i njihovo svjetlo svjetlije, jasnije i toplije?

Iako bismo mogli nastaviti s nizanjem sličnih pitanja, uvjeren sam da je Bog zadnji odgovor na sva takva pitanja. Bog koji je nad vremenom, jer vrijeme u sebi nosi prolaznost. Bog koji ostaje

uvijek mlad i stoga u nikakvoj suprotnosti prema nečemu što je staro, nego u značenju koje odzvanja iz njegova odgovora na Mojsijevo pitanje izrečeno na Horebu: „Kako ti je ime?“ „Ja sam, koji jesam!“ (Iz 3,14).

I ukoliko je netko više uronjen u Boga, toliko je u njegovom životu više ostvareno Kristovo obećanje: „Ako me tko ljubi, držat će moju riječ, i moj će ga Otac ljubiti; k njemu ćemo doći i kod njega se nastaniti“ (Iv 14,23). Kao što Isus tvrdi da njegove „riječi neće proći“ (Mt 24,35) tako ne može proći ni onaj u kome Isusove riječi postaju duh i život. On sve više postaje drugi Krist.

Što ta Franjina nadvremenska svježina, tuđa svakom pomamnom traganju suvremenoga svijeta za vječnom mladosti, poručuje čovjeku koji se danas odlučuje da ide za Isusom po Franjinu primjeru?

Franjina temeljna i uvijek suvremena poruka jest da je Bog za njega sve. „Moj Bog i sve moje!“. Ne nešto ili netko tko je dopuna mojih omeđenosti, netko tko bi dobio mjesto i ulogu tamo gdje se

iscrpljuju moje snage ili netko tko je jamac moga dobrog osjećanja, moje smirenosti (nekakvo duhovno – a ipak ne čisto duhovno - središte moga dobrog raspoloženja). Takav bog je rukom napravljen lik pred kojim nas Mojsije opominje. Za Franju je Bog njegovo sve. Druge strane nema. Na drugoj je strani ništavilo. Izvan njega nema ničega. Franjo je bez njega ništa. Franje nema bez njega.

Franjina temeljna i uvijek suvremena poruka jest da je Bog za njega sve. „Moj Bog i sve moje!“. Ne nešto ili netko tko je dopuna mojih omeđenosti, netko tko bi dobio mjesto i ulogu tamo gdje se iscrpljuju moje snage ili netko tko je jamac moga dobrog osjećanja, moje smirenosti (nekakvo duhovno – a ipak ne čisto duhovno - središte moga dobrog raspoloženja).

Franjo je toga i takvog Boga susretao u Isusu Kristu. Stoga ne iznenađuje njegova želja koju je izrazio prijatelju Ivanu Velita pripravlajući se na postavljanje jaslca u Grecciu. Želio je svojim očima vidjeti rođenje Božanskog Djeteta (Toma Celanski). Čitavim Franjinim životom prosijava nevjerojatna sposobnost nasljedovati Isusa Krista. Ne Krista kakvog su oblikovale pobožne vježbe, ne Krista kakvog je uobličavala umjetnost, također ne Krista kakvog je predstavila teologija, ne Krista filozofa i znanstvenika i pogotovo ne Krista kakvoga je

sebi prilagodio posvjetovnjačeni mentalitet bilo kojega razdoblja. Franjo je htio nasljedovati Isusa kakav je hodao našom zemljom, utjelovljenog Isusa Krista kakvoga je susretao u evanđelju. Zato je njegovo Pravilo i život manje braće ispunjavati sveto evanđelje našega Gospodina. Dok je nasljedovao takvog Isusa postajao mu je sve sličniji sve do onog zadnjega poistovjećivanja na La Verni

kada je Božja ljubav preko Serafa njegovo tijelo obilježila svetim ranama. „ ... jer ja svom tijelu nosim biljege Isusove“. (Gal 6,17)

Upravo to današnje vrijeme očekuje od Franjine braće. Naše je vrijeme postalo virtualno vrijeme, vrijeme prividne stvarnosti. Mnogima je danas, nerijetko ponekomu i unutar samostanskih zidova, život sveden na zaslon i mišku računala. Niti plemenitost i svetost na jednoj, niti zloba i grješnost na drugoj strani nisu više konkretne. Ne posjeduju dimenziju ljudskosti ni odluke. Ne razotkrivaju nebesko ni pakleno. Sve se događa negdje drugdje, sve se pretvara u predstavu.

Stog današnje vrijeme treba inkarnaciju. Ne više betlehemsku – ta se povijesno dogodila jednom zauvijek – nego evanđeosku. Tko se hoće ponositi s Franjinim imenom taj u sebi mora inkarnirati evanđelje Isusa Krista. **Tko se želi predstavljati kao Franjin brat taj u meditaciji mora zaživjeti iz svoga Boga. Tko hoće po Franjinoj riječi biti manji taj se stvarne malenosti mora učiti od Krista koji se u sakramentu euharistije uvijek iznova kroz povijest inkarnira za život svijeta do kraja vremena.** Tu nema nikakve virtualnosti, nikakvog privida. Radi se o stvarnom vremenu, o konkretnoj ustrajnosti uz knjigu, radi se o konkretnim koljenima pred svetohraništem tako da se također i u meni počne oblikovati isto mišljenje koje je u Isusu Kristu (usp. Fil 2,5). Tako ću također i ja poput sv. Franje postajati drugi Krist.

*P. Stane Zore,
provincijalni ministar
Slovenske franjevačke provincije sv. Križa*

NOVICIAT HUMAC / NOVICIJAT HUMAC
Novicijat Hercegovačke franjevačke
provincije Uznesenja BDM

U vremenu ranjenih kršćanskih vrijednota i ideala u kojemu Crkva doživljava nebrojene i svakojake napade sa svih strana, gromoglasno odzvanjaju u našim ušima riječi koje Gospodin nekoć uputi bratu nam Franji: „Idi i popravi mi kuću, koja se, evo, ruši!“ (1 Cel 9 i 2 Cel 10) Krenuti za Kristom kao Božji graditelj, kako je to Franjo činio, u svijetu koji nije otvoren priznavanju bilokakvog transcendentalnog tumačenja čovjeka i povijesti čovječanstva, gdje se božanski poziv karakterizira kao rasipanje ljudskih snaga, zacijelo je teško. Ali, nije nemoguće! Jer Onaj za kojim smo krenuli je svemoćan i izdiže se iz naše posvemašnje skučenosti te nas po svojoj milosti uzdiže u Svoju beskrajnu širinu. Taj Netko nas pozva! I za Njim smo krenuli! I brata nam Franju je nekoć iščupao iz korova ovozemlja i učinio svojim neustrašivim vitezom i autentičnim svjedokom. Tako duboko prožet i zahvaćen Duhom Svetim Franjo se do iznemoglosti borio da Krist bude jedina i istinska norma života. Prije svega djelom, a onda, ako je bilo potrebno, i riječima, navješćivao je neprolazne i nadvremenske istine i dolazak Kraljevstva Božjega. Franjo je bio pravi graditelj, koji je pokazao da se samo s dubokom ukorijenjenošću u Krista mogu graditi velebna Božja djela. Poučeni Franjinim primjerom nasljeđivanja Gospodina, nas četvorica odlučismo se na sličan način krenuti za Kristom. A da bismo hodili i u budućnosti kao sinovi Svetoga Franje, obukli smo franjevački habit na blagdan Sv. Bonaventure 15. srpnja prošle godine.

Novicijatsko bratstvo čine: fra Stjepan Leventić iz župe sv. Mihovila arkandjela iz Drinovaca, fra Zvonimir Pavičić iz župe Uznesenja BDM sa Širokog Brijega, fra Hrvoje Stanić iz župe sv. Petra i Pavla iz Mostara i fra Dragan Bolčić iz župe sv. Jakova apostola iz Međugorja.

Novicijat smo započeli pod vodstvom meštra fra Slavka Solde i domeštra fra Drage Vujevića. Pod njihovim vodstvom vrlo brzo smo se uklopili u novicijatski život. A život u novicijatu prožet je molitvom, učenjem, pjesmom, igrom i ostalim raznoraznim aktivnostima. Kao što je to i dio našeg programa, obilazili smo naše samostane i župe u kojima djeluju naša braća, kako bismo

se što bolje upoznali s poviješću naše Provincije. Ona nije prostorno velika, ali ima dugu povijest i tradiciju. U tom dugom razdoblju doživjela je mnogo udaraca i razne strahote od kojih se i danas oporavlja. Naša je Provincija natopljena krvlju svojih šezdeset i šest (66) ponosnih sinova franjevaca koji su nesebično dali svoje živote za Istinu i Pravdu. I naš je novicijat imao burnu povijest, ali se ipak uspio održati kao zajednica na koju je naša Provincija iznimno ponosna. Naš novicijat nalazi se na Humcu, mjestu u kojem on, uz kratke prekide, djeluje već 130 godina. Humac je postao svojevrсни sinonim za naš novicijat, mjesto koje uvijek privlači svojom čednom šutljivošću, mirom i tišinom i prostor u koji se naša braća uvijek rado vraćaju.

I tako je vrijeme u novicijatu polako odmicalo, a zavjetovanje se približilo. Nakon obavljenih duhovnih vježbi u Slanome, položili smo prve privremene zavjete o blagdanu Svetog Bonaventure. Time smo se obvezali na življenje triju evanđeoskih savjeta prema duhu Svetog Franje. Tako smo pozvani u punini ostvarivati i ostvariti franjevački ideal evanđeoskog života. Mi smo nasljednici, mi smo oni koji su na krajnje dosljedan način pozvani na ispunjenje punine života. Stoga, ne smijemo zaboraviti svjedočanstvo koje nam je ostavio brat Franjo. S njim se moramo svakodnevno suočavati. Duboko ukorijenjeni u Božju riječ i utemeljeni na Pravilu, te uz zagovor Bezgrješne Bogomajke sa sigurnošću možemo putovati ovim

svijetom, te neustrašivo i autentično svjedočiti neprolazne i nadvremenske evanđeoske vrjednote. Tako nam Bog pomogao!

Fra Dragan Bolčić

NOVICIJAT 2011/2012

Oblačenje 2011.

17. 7. 2011. godine u samostanskoj crkvi na Širokom Brijegu, Hercegovačka franjevačka provincija Uznesenja Blažene Djevice Marije postala je bogatija za šest članova. Nas šestorica smo pod svečanom misom u 7 sati pred punom crkvom obukli habit i stupili u novicijat. Misi je predsjedao naš provincijal fra Ivan Sesar, a u koncelebraciji su bila 44 svećenika. Bogoslovi su svojim pjevanjem uljepšali ovo slavlje i prikrivali suze (pretpostavljam radosnice) naših majki. Gvardijan fra Sretan Čurčić je uputio pozdrav na početku misnog slavlja i poželio svima dobrodošlicu u samostan iz kojeg je potekla provincija. Otac Provincijal je u propovijedi naglasio pitanje koje

je prije osam stoljeća postavio sveti Franjo, a koje mora biti središnje u životu svakoga tko odluči pokušati slijediti Krista: Tko sam ja, a tko si ti, Bože moj? Nakon propovijedi provincijal je blagoslovio habite i mi smo u njima zakoračili u novi život. Istu večer s mešтром fra Slavkom otišli smo u samostan na Humcu, gdje sad boravimo.

Novaci Hercegovačke franjevačke provincije 2011/2012: Fra Jure Barišić (župa sv. Ante, Šuica), Fra Ante Jelavić (Bregenz – HKM Feldkirch, Austrija), Fra Robert Kavelj (župa bl. Alojzija Štepinca, Chicago), Fra Robert Pejičić (župa sv. Mateja, Mostar), Fra Jozo Hrkać (župa Uznesenja BDM, Široki Brijeg), Fra Vinko Šarac (župa sv. Franje Asiškog, Bukovica)

Fra Vinko Šarac

NOVICIAT LIVNO / NOVICIJAT LIVNO

Novicijat Franjevačke provincije Uzvišenja sv. Križa - Bosne Srebrene

Oblačenje novaka

Oblačenje novaka provincije Bosne Srebre-
ne, u franjevačku odoru, obavljeno je 10.
srpnja 2010. godine, u župi Šikara, koja
pripada tuzlanskom samostanskom području.

Poslije tri dana provedena u Rami, na Šćitu, na
duhovnim vježbama, pod vodstvom fra Pere
Vrebca, 8. srpnja novaci se stigli u Visoko odmo-
riti se za sljedeći dan, odnosno put u župu Šikara.
Stigavši tamo, 9. srpnja, poslijepodne, slavili su
svetu misu s prvim župnikom te župe, fra Do-
minkom Batinićem. Noć prije oblačenja prespa-
vali su u kući subrata fra Emanuela Josića.

Na sam dan gosti novaka pristizali su već u ranim
jutarnjim satima tako da su uspjeli stići do početa
misnog slavlja, koje je predvodio provincijal Bo-
sne Srebrene fra Lovro Gavran, uz koncelebraciju
mnoštva svećenika koje je srdačno pozdravio i za-
želio im dobrodošlicu fra Marko Lovrić, šikarski
župnik. Sveto misno slavlje svojim glasovima i har-
monijskom pratnjom popratio je vokalno-instru-
mentalni sastav iz župe Vitez «Viteški akordi». Na-
kon, za novake vrlo uzbudljivog, obreda oblačenja,
uslijedila je homilija u kojoj je provincijal naglasio
sve ljepote franjevačkog života i franjevačkih zav-
jeta. Sa završetkom svete mise slijedile su čestitke
braće fratara, rodbine, prijatelja, zatim fotografira-
nje te ručak na kojem je bilo za sve mjesta i nitko
nije mogao ostati gladan. Pozdravivši i oprostivši
se od dragih roditelja, rodbine i prijatelja, što nije
prošlo bez suza, i radosni i pomalo tužni novaci su
se uputili u samostan Gorica – Livno, gdje će uz
pomoć meštara i ostalih fratara, pokušati iskušati
sebe, porasti u duhovnosti te saznati dosta novoga
o sv. Franji i sv. Klari.

Novaci su: Fra Goran Barešić (župa Vitez), Fra
Petar (Goran) Ramljak (župa Vitez), Fra Ema-
nuel Josić, (župa Šikara), Fra Pavao (Ivan) Mr-
njavac, (župa Banbrdo – Lepenica), Fra Matija
Miletić, (župa Bugojno), Fra Jure Šekerija, (župa
Uskoplje), Fra Andrija Arežina, (župa Uskoplje),
Fra Darijo Džigumović, (župa Dubrave), Fra Že-
limir Gogić, (župa Vijaka)

Fra Želimir Gogić

BISKUPSKO REĐENJE mons. dr. fra MARKA SEMRENA - pomoćnog biskupa banjolučkog

18. rujna 2010. godine, u katedrali sv. Bo-
naventure u Banjoj Luci, obavljen je
obred biskupskog ređenja mons. dr.
fra Marka Semrena, pomoćnog biskupa banjo-
lučkog, a bivšeg gvardijana samostana sv. Petra i
Pavla na Gorici u Livnu

Svečano euharistijsko slavlje, u deset sati, pred-
vodio je glavni zaređitelj mons. dr. Franjo Koma-
rica, biskup banjolučki, zajedno sa suzaređitelji-
ma kardinalom Vinkom Puljićem, nadbiskupom
i metropolitom vrhbosanskim, i apostolskim

nuncijem u Bosni i Hercegovini nadbiskupom
Alesandrom D'Erricom te s još dvanaest biskupa
iz BiH, Hrvatske, Slovenije i Srbije. Tijekom dru-
ženja za stolom pored katedrale, nakon sv. mise,
upućene su brojne čestitke novozaređenom bi-
skupu Marku, među kojima je bila i naša novač-
ka. Inače, fra Marko je – pored službe livanjskog
gvardijana bio i profesor na našoj Franjevačkoj
teologiji u Sarajevu, a i nama novacima u Livnu.

Fra Želimir Gogić

IZLET NA ČAJUŠU

U četvrtak, 24. veljače 2011. godine, s meštrom fra Markom Ešegovićem uputili smo se do najbližeg skijališta "Čajuša" na Kupresu. Tu nas je dočekaao fra Kazimir Dolić,

NOVACI NA ČAJUŠI

NEKI SU MISLILI DA SE SKIJA ČETVERONOŠKE

NAKON PRVOG SPUSTA, TKO JE PREŽIVIO

župnik u Suhom Polju, koji nam je osigurao ski-jašku opremu i karte za ski-lift. A fra Ćiro Lovrić, župni vikar u župi Ćuklić, u povodu svog umirovljenja kao vojnog kapelana častio nas je lijepim ručkom. Obojici subraće zahvaljujemo na ovom prelijepom jednodnevnom izletu!

Fra Želimir Gogić

Novaci 2010. na 2011.

Nakon duhovnih vježbi u Rami, koje je održao fra Pero Vrebac, definitor Provincije i moderator trajne formacije, obred uvođenja kandidata u redovnički život obavljen je 10. srpnja 2010. godine u župi posvećenoj našem serafskom ocu – sv. Franji Asiškome, u Šikari, nedaleko od Tuzle. Mnogopoštovani otac provincijal fra Lovro Gavran predvodio je euharistijsko slavlje i obred oblačenja. Nas devetorica – četiri sjemeništara i pet postulanata – koji smo odlučili nasljedovati stope sv. Franje dolazimo iz svih krajeva drage nam Bosne. Najstariji je fra Goran Barešić, magistar ekonomije, iz župe Vitez. Godinu mlađi i još jedan iz župe Vitez je fra Petar Ramljak. Zatim dolazi fra Emanuel Josić iz župe Šikara koji je završio srednju glazbenu školu, odsjek za solo pjevanje i dirigiranje, u Tuzli. Ostala dvojica postulanata, fra Matija Miletić, župa Bugojno, i fra Pavao Mrnjavac, župa Lepenica, jedno su vrijeme bili naši sjemeništari. Potonji je novicijatsku zajednicu napustio 8. listopada 2010. godine. U generaciji su i četiri sjemeništara: fra Jure Šekerija i fra Andrija Arežina iz župe Uskoplje, te fra Darijo Džigumović iz župe Dubrave i fra Želimir Gogić iz župe Vijaka. Naši odgojitelji su fra Marko Ešegović, prvi meštar i fra Franjo Vrgoč, drugi meštar. Uz nas i meštre u samostanskoj zajednici još su devetorica fratara na čelu sa gvardijanom fra Anđelkom Barunom.

Od molitvenog programa svaki dan sa samostanskom zajednicom imamo: sv. misu s jutarnjom u sedam sati, šesti čas u 11.40, večernju i službu čitanja u 18.30, kronicu i razmatranje u 17.45 sati. Petkom poslije ručka idemo u samostansku crkvu na adoraciju, a svakog trećeg četvrtka u mjesecu organiziramo jednosatno klanjanje pred Presvetim oltarskim sakramentom na koje se okupi i veći broj vjernika. Svakog mjeseca sudjelujemo i na zajedničkim rekolekcijama s braćom fratrima iz samostana i okolnih župa.

U novicijatu imamo i nastavu, raspoređenu u dva semestra, koja je ove godine počela iza Male Gospe, 9. rujna. Kroz nastavu upoznajemo Pravilo i Konstitucije Reda Manje braće, povijest Reda i Provincije, franjevačku duhovnost te detaljnije proučavamo spise sv. Franje i sv. Klare. Preostalo

vrijeme provodimo u zajednici s braćom, pomažući u kućnim poslovima.

Na poziv župnikâ rado posjećujemo župe te svojim nastupima promičemo duhovna zvanja. Osim ovoga imamo i nekoliko zajedničkih pro-

jekata s novicijatima Južnoslavenske konferencije provincijala: izdavanje lista „Novicijat“, Među-provincijski susret novaka, koji je ove novicijatske godine, pred svetkovinu sv. Franje, organizirala naša provincija u Rami, i hodočašće „Stopama sv. Franje“ u Asiz i druga franjevačka mjesta.

Ovim putem zahvaljujemo svima koji nas prate, materijalno potpomažu, a posebnu zahvalu upućujemo onima koji nas danomice Bogu preporučuju u svojim molitvama.

Hvala vam što mislite na nas

Svaki franjevački novicijat, pa tako i naš, je odgojno-obrazovna ustanova za koju se prvenstveno skrbi središnja provincijska Uprava. No, uvijek se nađe dobročinitelja, prvenstveno franjevaca-svećenika koji su i sami prošli kroz novicijat, koji svojim novčanim priložima potpomognu život i rad ove ustanove. Sjete nas se i naši vjernici. Prvenstveno se ovo sjećanje veže uz Božić i tombolu s kojom novaci dočekuju novu godinu. Svima vama koji mislite na nas iskreno HVALA!

U novicijatskoj 2010/2011. godini naši darovatelji su:

FRA ANTUN PERKOVIĆ, župnik, Kufstein (A), 700 KN
FRA VICE TOMAS, ž. vikar, Brestovsko, 100 KM
ŽUPNI URED PODMILAČJE, 100 KM i 120 €
FRA IVAN LOVRIĆ, župnik, Ljubunčić, 100 €, 400 KM
FRA FRANJO RADMAN, Samostan sv. Bonaventure - Visoko, 100 KM
ŽUPNI URED BUGOJNO, 100 €
ŽUPNI URED LIVNO, 600 KM
FRA JURO STIPIĆ, župnik, Gvozd (HR), 50 €
FRA MIJO RAJIĆ, župnik, Sanski Most, 70 €
FRA MARKO LOVRIĆ, župnik, Šikara, 1.000 KM i 150 €
FRA TOMISLAV BRKOVIĆ, gvardijan, Rama, 100 KM
FRA DARIO UDOVIČIĆ, sam. i ž. vikar, Dubrave, 100 €

FRA ZORAN TADIĆ, župnik, Bila, 400 KM
FRA MARKO KEPIĆ, župnik, Vitez, 100 KM, 100 €
FRA ZORAN LIVANČIĆ, gvardijan, Guča Gora, 200 KM
NEVENKA JUKIĆ, Guber - Livno, 100 KM
SVETIŠTE GOSPE OLOVSKE, 40 €
ŽUPNI URED GORNJA DUBICA, 200 KM i 200 €
FRA DANIMIR PEZER, Samostan sv. Pavla - Sarajevo, 50 KM
FRA JURE PAPIĆ, župnik, Podhum, 370 € i 600 KM
N. N., župa Bila, 50 KM
FRA IVICA JURIŠIĆ, voditelj misije, HKM Rotterdam (N), 200 €
FRA MARKO KOVAČIĆ, župnik, Ivanjska, 50 KM
FRA IVO BREZOVIĆ, župnik, Trn, 50 €
FRA ANTO ŠIMUNOVIĆ, župnik, Kotor Varoš, 50 €
FRA MARKO BANDALO, župnik, Sokoline, 50 €
FRA NIKO PETONJIĆ, gvardijan, Jajce, 100 € i 250 KM
FRA MATO CVJETKOVIĆ, župnik, Lepenica, 50 €
FRA PETAR ANDRIJANIĆ, župnik, Sivša, 900 KM
FRA PERE KULIŠ, župnik, Vidoši, 400 KM
LJUBICA GARIĆ (+VINKA), Podgradina - Vitez, 100 KM
FRA TVRTKO VRDOLJAK, župnik, Čuklić, 350 KM
BRANKO i MIRA MILOLOŽA, Brina - Livno, 50 € i 100 KM
SAMOSTAN LIVNO - GORICA, 500 KM
FRA PAVO DOMINKOVIĆ, HKM Klagenfurt (A), 150 €

FRA STIPAN RADIĆ, HKO Kruh sv. Ante - Sarajevo, 100 €
 FRA BOŽIDAR BLAŽEVIĆ, ž. vikar, Vidoši, 50 KM
 FRA MARKO SEMREN, pomoćni biskup banjolučki, 80 € i 200 CHF
 FRA ĆIRO LOVRIC, ž. vikar, Čuklić, 100 € + 200 KM
 FRA KAZIMIR DOLIĆ, župnik, Suho Polje, 400 KM
 FRA NIKICA VUJICA, gvardijan, Fojnica, 300 KM
 FRA KRISTIJAN MONTINA, ž. vikar, Osova, 50 KM
 FRA JOZO VRDOLJAK, profesor, Visoko, 100 €
 FRA ILIJA JURIC, župnik, Bučići, 150 €
 FRA DAVOR DOMINOVIĆ, ž. vikar, Uskoplje, 100 KM
 FRA ILIJA JERKOVIĆ, voditelj, Zlatni cekin - Sl. Brod, 100 €
 MATO LUKIĆ-KOVAČIĆ, Bjelobara/Gornja Dubica, 100 KM
 ALOJZIJE RADIĆ, Bjelobara/Gornja Dubica, 100 KM
 STANA KATIĆ (ŠEKIJEVA), Bjelobara/Gornja Dubica, 50 KM

PAVO-COLE JELUŠIĆ (JOZE), Bjelobara/Gornja Dubica, 50 €
 STIPO STANIĆ (IVE), Čvorkuša/Gornja Dubica, 50 €
 LJUBA TOKIĆ (BOŽE), Ljepunice/Šikara, 20 KM
 FRA ZDRAVKO ANĐIĆ, gvardijan, Tuzla, 150 €
 FRA FRANJO MARTINOVIĆ, župnik, Breške, 250 €
 FRA JOZO MARINČIĆ, župnik, Osova, 100 KM
 FRA PERO BAOTIĆ, župnik, Domaljevac, 500 KM
 FRA JOSO ORŠOLIĆ, župnik, Tišina, 250 €
 FRA EMANUEL JURIC, župnik, Zaton Veliki, 200 KN
 ANTO i ZDENA PERIŠA, Livno, 150 KM
 N.N., Livno, 50 KM
 N.N., Livno, 50 €
 FRA JOSIP JOZIĆ, profesor, Sarajevo, 100 KM
 FRA MARIO RADMAN, župnik, Rumboci, 100 KM
 FRA IVICA ALILOVIĆ, župnik, Bad Camberg, 200 €
 FRA STIPO RAŠTEGORAC, sam. vikar, Jajce, 100 KM

PRVO PRIVREMENO ZAVJETOVANJE

Siromaštvo, poslušnost, čistoća

Provincija Bosna Srebrene dobila novih osam bogoslova

Na XIV. nedjelju kroz godinu, 3. srpnja 2011. godine, u samostanskoj crkvi sv. Petra i Pavla na Gorici u Livnu osmorica novaka su, nakon uspješno provedene godine novicijata, položili prve privremene zavjete u ruke mnp. oca provincijala Bosne Srebrene fra Lovre Gavrana. Svečano euharistijsko slavlje i obred zavjetovanja predvodio je provincijal fra Lovro, u asistenciji fra Marka Ešegovića, meštra novaka, fra Marinka Pejića, meštra bogoslova i goričkog gvardijana fra Anđelka Baruna. U koncelebraciji su bili i fra Ilija Božić, sutješki gvardijan te još desetak svećenika iz samostana i livanjskih župa.

Na početku misnog slavlja gvardijan fra Anđelko je zaželio dobrodošlicu svima na misu zavjetovanja, posebice roditeljima i rodbini zavjetovanika te novacima zahvalio na godini dana provedenih s goričkom samostanskom zajednicom i zaželio im obilje Božjeg blagoslova i uspjeha u njihovom daljnjem redovničkom životu.

Budući da je na ovu nedjelju bio blagdan sv. Tome, apostola, provincijal se u prigodnoj propovijedi osvrnuo na njegov i živote sv. Franje i sv. Klare, koji su najbolji Kristovi nasljedovatelji. Novozavjetovanicima ih je preporučio kao uzore, a roditelje i rodbinu potakao da se još više i gorljivije mole za njih kako bi uspjeli na svome putu.

Poslije sv. mise, koju je pjesmom uzveličao udruženi gorički i livanjski župni zbor pod vodstvom sestre Julijane Djaković i novaka fra Emanuela Josića, druženje je nastavljeno na ručku u sa-

mostanskoj blagovaonici. Ovdje su govore održali otac provincijal, gorički gvardijan i novački dekan fra Matija Miletić koji je na današnjem danu zahvalio provincijalu, samostanskoj zajednici, odgojiteljima, župnicima koji su ih ugostili u svojim župama te roditeljima kojima je i dalje preporučio u njihove molitve sebe i ostalu braću novozavjetovanike.

Novaci i župe iz kojih dolaze: Fra Goran Barešić, Vitez, Fra Petar Ramljak, Vitez, Fra Emanuel Josić, Šikara, Fra Matija Miletić, Bugojno, Fra Jure Šekerija, Uskoplje, Fra Andrija Arežina, Uskoplje, Fra Darijo Džigumović, Dubrave, Fra Želimir Gogić, Vijaka.

Fra Želimir Gogić

NOVICIAT 2011/2012 Bosna Srebrena dobila mlade fratre

Provincijal Bosne Srebrene fra Lovro Gavran uveo u redovnički život sedmoricu mladića iz cijele Bosne

Franjevačka provincija Bosna Srebrena, kako je uobičajeno svake godine početkom srpnja, tako je i ove – 10. srpnja 2011. godine, primila nove članove u svoju zajednicu. Domaćin ovogodišnjeg oblačenja bio je župnik župe Imena Marijina u Gromiljaku prečasni don Marko Perić. Pod nedjeljnom sv. misom obučeno je sedam mladih fratara: fra Danijel Šantić (Vitez), fra Ivanko Martinović (Podmilačje), fra Nediljko Šibenik (Livno), fra Ivan Juroš (Potočani), fra Silvio Zlatarević (Tolisa), fra Darko Livančić (Nova Bila) i fra Mario Dadić (Gromiljak). Misu je predvodio mnogopoštovani provincijal fra Lo-

vro Gavran te istaknuo važnost ovoga događaja u životu franjevac. Novicijat je zapravo početak potpunog nasljedovanja sv. Franje, odnosno samoga Krista, jer je put sv. Franje ujedno i Kristov put. Otac provincijal poželio je mladim fratrima da svojim životom opravdaju ono što su postali i da rastu u svim franjevačkim vrlinama.

Nakon mise priređen je i ručak na kojem su bili prisutni župljani, rodbina novaka i mnogi drugi vjernici.

Fra Darko Livančić

Novaci Bosne Srebrene 2011/2012

Ove godine (2011.), nakon duhovne obnove u Visokom, koju je održao fojnički gvardijan fra Nikica Vujica, obred uvodnje kandidata u redovnički život obavljen je 10. srpnja u župi Gromiljak, kod Kiseljaka. Euhari-

stijsko slavlje predvodio je mnogopoštovani otac provincijal fra Lovro Gavran. Nas sedmorica – tri sjemeništara i četiri postulanta – koji smo odlučili hoditi stopama sv. Franje dolazimo iz svih krajeva Bosne. Najstariji je fra Danijel Šantić iz župe Vitez. Slijedi fra Ivanko Martinović iz župe Podmilačje koji je tri godine bio sjemeništara. Zatim dolazi fra Nediljko Šibenik iz župe Livno. Najmlađi postulant je fra Ivan Juroš iz župe Potočani. U generaciji su i tri sjemeništara: fra Silvio Zlatarević iz župe Tolisa, fra Darko Livančić iz župe Nova Bila i fra Mario Dadić iz Župe Gromiljak. Naši odgojitelji su fra Marko Ešegović, prvi meštar i fra Franjo Vrgoč, drugi meštar. Uz nas novake samostansku zajednicu čine jedanaestorica fratara na čelu kojih je gvardijan fra Anđelko Barun.

Nas sedmorica tek smo na početku novicijske godine. Od molitvenog programa svaki dan sa samostanskom zajednicom imamo sv. misu s jutarnjom molitvom u sedam sati, šesti čas u 11.40, krunicu i razmatranje u 17.45 sati i večernju molitvu i službu čitanja u 18.30. Petkom imamo adoraciju poslije ručka. Jednom mjesečno sudjelujemo na zajedničkim rekolekcijama.

U novicijatu ćemo s početkom mjeseca rujna imati i nastavu, raspoređenu u dva semestra. Kroz nastavu bismo trebali upoznati Pravilo i Konstitucije Reda Manje braće, povijest Reda i Provincije, franjevačku duhovnost te detaljnije proučavati spise sv. Franje i sv. Klare.

Preostalo vrijeme provodimo u zajednici s braćom, pomažući u kućnim poslovima. Osim ovoga imamo i nekoliko zajedničkih projekata s novicijatima Južnoslavenske konferencije provincijala. Ti projekti su: Susret novaka u Sloveniji (krajem rujna), posjeta hercegovačkim novacima na Humcu (početkom studenoga), putovanje u Asiz (poslije Uskrsa) te posjet hercegovačkih novaka našem novicijatu na Gorici (u lipnju). Sve naše aktivnost moći ćete pratiti na našoj web stranici, koja do sada broji preko tisuću posjeta mjesečno.

Ovim putem zahvaljujemo svima koji nas prate, materijalno potpomažu, a posebnu zahvalu upućujemo onima koji nas danomice Bogu preporučuju u svojim molitvama.

TURISTIČKA MONOGRAFIJA GORICE U LIVNU

Franjevački samostan sa svim svojim sadržajima na Gorici u Livnu vjersko je i kulturno središte Livna i livanjskog kraja. Samostan, crkva, knjižnica te Franjevački muzej i galerija Gabriela Jurkića nezaobilazna su destinacija turistima koji posjećuju ili prolaze kroz Livno.

Želeći sačuvati i budućim pokoljenjima u nasljedstvo ostaviti starinu koju su nam naši preci namrli, samostan svake godine nešto obnavlja na crkvi, samostanu i okolišu. Mnogi, ipak, ne znaju što se sve od kulturnog blaga neprocjenjive vrijednosti nalazi na Gorici. Zbog toga smo se pobrinuli da Turistička naklada d.o.o. Zagreb, u svoju Biblioteku TURIZAM I BAŠTINA, broj 81., uvrsti Turističku monografiju Franjevačkog samostana i crkve sv. Petra i Pavla i Franjevački muzej i galeriju Gorica-Livno. Tiskana je na pet jezika (hrvatski, engleski, francuski, njemački i talijanski), za svaki jezik zasebno. Želja nam je kulturno blago

i mnoge vrijednosti Gorice predstaviti svjetskoj javnosti. Vodič na 72 stranice i 116 fotografija u boji tekstom i slikom predstavlja najvažnije stvari koje se nalaze na Gorici. Autor teksta ove knjižice je livanjski gvardijan fra Anđelko Barun, fotografije su uglavnom od fotografa Zorana Alajbega iz Splita, a glavni urednik je Mato Njavro iz Zagreba.

Ova knjižice se može naručiti u samostanu ili u Franjevačkom muzeju i galeriji Gorica. Adresa samostana i muzeja je: Gorička cesta bb – 80101 Livno. Tel/fax samostana je 00387-(0)34-200 311, a muzeja: 00387-(0)34-200 922; e-mail: fmgg.livno@tel.net.ba

NOVICIAT TRSAT / NOVICIJAT TRSAT

Novicijat Hrvatske franjevačke
provincije sv. Ćirila i Metoda

TRSATSKO SVETIŠTE U VREMENU - POVIJESNE ZANIMLJIVOSTI

»Kako je strašno ovo mjesto! Zaista, ovo je kuća Božja, ovo su vrata nebeska!« (Post 28,17) Jedan pisac je ovako opisao Nazaretsku kuću: "Evo ti kuće u kojoj je moguće promatrati stare tragove što ih je načinio anđeo, objavljujući spasenje, gdje je othranjivana Majka Božja i odgajana, gdje je poučena začela Boga, othranila ga i odgojila; tu je taj veliki Bog svijeta bio nošen i majčinim mlijekom napajan; u njoj je radio, stajao, sjedio, jeo i spavao."

Trsatska predaja kaže kako se kuća Svete obitelji pojavila na Trsatu iznenada 10.5.1291. Tadašnji župnik župe sv. Jurja, don Aleksandar, iste noći primio je objavu da je to Djevičina baština, a kao potvrdu za istinitost objave ozdravio je od neizlječive bolesti. Knez Nikola Frankopan, tadašnji posjednik Trsata, poslao je župnika s trojicom župljana u Nazaret da se provjeri vjerodostojnost kuće. Poslanici su se nakon otprilike četiri mjeseca vratili noseći sa sobom svoj putni izvještaj s odgovarajućim mjerama i vjerodostojnim izvještajem da je ono zaista kuća Nazaretske Djevice koju su sveti apostoli pretvorili u crkvu. Ovaj izvještaj kao i zapisana predaja izgorjeli su u velikom požaru 1628. koji je uništio samostan.

Nazaretska kuća je ostala do 10.12.1294. na Trsatu kada je nestala i pojavila se na talijanskoj obali u blizini Ancone gdje bez temelja stoji do danas. "Razni pisci različito tumače zašto je Sv. kuća napustila Trsat. Ja, međutim, mislim, da slavni i svevišnji Bog nije odredio da mjesto na Trsatu bude trajnim boravištem one Svete kuće nego ga

je pomoću nje želio samo posvetiti i one prekomorske narode potaknuti na pobožnost prema Djevici i zatim je dati prenijeti na prikladnije mjesto, tj. u Italiju da bi to čuo cijeli svijet." (Iz Povijesti Trsata o. Franje Glavinića) Kao spomen na boravak Svete kuće izgrađena je kapela koja je postojala do 15. st. kada je knez Martin Frankopan izgradio crkvu i samostan u koji je doveo franjevce. Spomenuti požar 1628. potaknuo je tadašnjeg gvardijana samostana o. Franju Glavinića na veliku obnovu crkve i samostana koja je dovršena mjesec dana prije njegove smrti 1652.

U Povijesti Trsata o. Franjo Glavinić spominje i bana Tomu Erdödy, poznatog pobjednika Turaka u bitci kod Siska 1592. Ovu značajnu pobjedu nad turskom silom ban Toma je pripisao "Božjoj pomoći i milosti". O banu Tomi piše slijedeće: "Godine 1597. grof Toma Erdödy, ban Dalmacije, Hrvatske i Slavonije, darovao je za zdravlje svoga sinčića Sigismunda, koga su liječnici smatrali neizlječivim, masivan srebrni kip visok tri dlana i tri unce. Pošto je Sigismund ozdravio, po smrti oca naslijedio ga je u Banatu. O tome sam više

CRKVA I SAMOSTAN MAJKE BOŽJE TRSATSKE

ZAHVALNICA KARDINALA STEPINCA MAJCI BOŽJOJ TRSATSKOJ, 1931. G.

KAPELA SVIJEĆA

SAMOSTANSKA KAPELA

puta razgovarao s obojicom." Sigismund, kasnije hrvatski ban, osnovao je franjevački samostan u Klanjcu u kojem se 1716. zbio požar nakon kojeg je u pepelu pronađena očuvana mala slika Gospe Trsatske. Slika se bogato uokvirena danas nalazi u pretprostoru sakristije Trsatskog svetišta, a srebrni kip Bogorodice u samostanskoj riznici u kojoj se čuva i najvredniji dar, slika Majke Milosti, prema predaji dar pape Urbana V svetištu. Sliku je prema predaji naslikao sv. Luka.

Među brojnim trsatskim hodočasniciima je i bl. Alojzije Stepinac koji je već kao mladić pohađao Trsat. "Majci Božjoj imam zahvaliti, da me je u tim danima sačuvala. Zato sam se kasnije na povratku iz Rima nekoliko dana zadržao na Trsatu

i ostavio spomen-pločicu zahvalnicu. I više puta kad legnem, dođu mi na pamet i pred oči najrazličitiji časovi, kud sam sve u životu prolazio i što sam sve doživljavao. Svuda gledam posebnu zaštitu Bogorodice."

U našem vremenu kruna događanja u Svetištu bio je posjet pape bl. Ivana Pavla II 2003. godine. Kod ulaska u Svetište, iako već teško pokretljiv, zatražio je da se klekalo pomakne do samog oltara Gospe Trsatske gdje se molio pred njenom slikom. Svetištu je potom darovao krunicu i taj dar popratio riječima: "Molite za mene dok sam živ, a i kad budem umro!"

Fra Marko Gulin

GLAVNI OLTAR SA SLIKOM MAJKE MILOSTI

HODOČASNIČKA SV. MISA U PERIVOJU

SREBRNI KIP BOGORODICE S ISUSOM, ZAVJETNI DAR KNEZA TOME ERDÖDYJA IZ 1597.G.

POVIJEST NOVICIJATA NA TRSATU

Novicijat Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda nije kroz povijest bio u jednome samostanu nego u više njih. Od osnutka provincije 1900. godine pa sve do početka Drugoga svjetskog rata novicijat je bio u Rijeci, na Trsatu.

Godine 1941., kad su Talijani okupirali Trsat i otvorili ratno bojište, novicijat se seli u Kloštar Ivanić. Zbog rata i loše povezanosti među samostanima te zbog financijskih razloga, svake tri

godine novicijat mijenja svoje mjesto. Prihvaćaju ga samo samostani koji su mogli uzdržavati novake: to su bili samostani u Krapini, Baču, Vukovaru i Cerniku. U Cerniku je novicijat bio od 1955. godine pa sve do 1978. godine. Nakon toga jednu je godinu premješten na Trsat pa opet vraćen u Cernik. Od 1981. godine pa sve do danas, novicijat se nalazi, kao i u početku, na Trsatu.

Fra Josip Sedlar

BRATSKI ŽIVOT U NOVICIJATU NA TRSATU

Novicijat kao posebno i po mnogima milosno vrijeme, spaja različite ljude i različite mentalitete. Tako je spojio i nas desetoricu koji smo na godinu dana došli na Trsat kako bismo ispitali i učvrstili vlastiti poziv kojega nam je Gospodin uputio. U novicijat na Trsatu sabrali smo se ove godine iz raznih krajeva: iz Slavonije, Dalmacije, Bosne i Međimurja, jedna lepeza različitih kultura i običaja okupljena na jednome mjestu.

Pod okriljem franjevačkoga bratstva i Majke Božje Trsatske franjevački habit obukli smo 4. rujna 2010. te započeli godinu našeg duhovnog uzdizanja, produbljenja vlastitog poziva te služenja Bogu i bratstvu.

Našu generaciju čine slijedeća braća: fra Marko Gulin (župa sv. Franje u Zagrebu, Kaptol), fra Zoran Šegrt (župa Bl. Augustina Kažotića u Luppoglavu), fra Leopold Palić (župa sv. Leopolda Mandića u Zagrebu, Dubrava), fra Saša Šimić (župa Sv. Petra apostola u Cerniku), fra Ivan Nikolić (župa sv. Antuna Padovanskog u Otoku), fra Matija Marijić (župa sv. Josipa radnika u Slavanskom Brodu), fra Dario Zelić i fra Josip Sedlar (župa sv. Antuna Padovanskog u Čakovcu) za Provinciju sv. Ćirila i Metoda, te fra Željko Pendić (župa sv. Mihovila Arkandjela u Varešu) i fra Tome Cvitanović (župa sv. Petra i Pavla u Velom lžu) za Provinciju sv. Jeronima.

Naš dan otprilike izgleda ovako: ujutro u 6.30 molimo Jutarnju nakon koje svaki tjedan jedan od braće predvodi duhovnu meditaciju. Nakon razmatranja slijedi doručak, a od 8-9 sati po-

NOVACI U SLUŽENJU GOSPODINU I HODOČASNICIMA

BRATSKO DRUŽENJE UZ RAZGOVOR I ZAKUSKU

IMALI SMO I SNJEGOVIĆA

SVEČANO POLAGANJE PRAVILA PRED SAMOSTANSKOM ZAJEDNICOM

SUSRET S BRAĆOM S VISOVCA NA KOŠLJUNU

svećujemo se čitanju Božje Riječi. U 9 sati svakoga dana počinje novicijska nastava koja traje do 12 sati kada odlazimo na molitvu Srednjega časa i Službe čitanja.

Nakon ručka slijedi rekreacija, a poslije podne u 16 sati obavljamo pobožnost Majci Božjoj. Okrijepljeni molitvom posvećujemo se osobnom studiju, svatko na svoj način. U 18 sati molimo Večernju molitvu. Vrhunac svakog dana je Sveta Misa koju slavimo u 18.30 sati. Trojica braće bave se sviranjem pa tako i animiraju mise dok drugi sudjeluju kao akoliti ili u drugim službama.

Nakon mise i večere braća se razdvajaju i odlaze na obavljanje svojih službi: trojica odlaze čistiti svijeće, trojica čiste i poslužuju u blagovaonici, dok jedan brat na brizi ima konobu. Nakon što se obave svi poslovi, sabiremo se u rekreaciji gdje uz ugodne razgovore, šah ili gledanje TV-a diskutiramo o proteklome danu. U 21 sat molimo Povečerje nakon kojega ostajemo u sabranosti do počinka i odlaska na spavanje.

U ovoj godini novicijata također smo sudjelovali na različitim izletima i hodočašćima. Bili smo na susretu novaka u Rami, hodočastili smo u Asiz, posjetili smo braću Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja na Visovcu, bili na susretu sa Svetim Ocem u Zagrebu... Svi ovi događaji ostali su trajno urezani u našim srcima i svakako ćemo ih se rado prisjećati kada odemo iz novicijata. Prije mjesec dana počela je i sezona hodočašća na Trsatu pa tako svake subote dočekujemo hodočasnike koji ovdje u velikom broju dolaze Majci Božjoj.

Prije tjedan dana, krajem lipnja, pošli smo na duhovne vježbe na otok Košljun, u Franjevačkoj provinciji sv. Jeronima. Fra Andrija Bilokapić nas je obogatio duhovnim nagovorima. Duhovne vježbe su nas uvele u skorašnje polaganje prvih zavjeta koje s nestrpljenjem očekujemo. Radosno se pripremamo i 27. kolovoza položiti ćemo zavjete za koje smo živjeli i pripremali se čitavu godinu novicijata.

Fra Saša Šimić

PRVI REDOVNIČKI ZAVJETI

U subotu, 27. kolovoza 2011, u 16 sati za vrijeme svečanog misnog slavlja u svetištu Majke Božje Trsatske, koje je predvodio biskup franjevac iz Perua, fra Gerard Žerdin, svoje prve redovničke zavjete pred Bogom, rodbinom, prijateljima te okupljenom franjevačkom zajednicom položilo je devetorica novaka. U ruke provincijalnog ministra Hrvatske fra-

njevačke provincije sv. Ćirila i Metoda fra Željka Železnjaka zavjetovali su se fra Marko Gulin iz Makarske, fra Zoran Šegrt iz Dugog Sela, fra Saša Šimić iz Cernika, fra Leopold Palić iz Zagreba, fra Ivan Nikolić iz Otoka, fra Matija Marijić iz Slavenskog Broda i fra Josip Sedlar iz Čakovca, dok je provincijal Franjevačke provincije sv. Jeronima fra Josip Sopta primio zavjete dvojice novaka: fra Tome Cvitanovića iz Zadra i fra Željka Pendića iz Vareša.

Na taj način ovi mladi franjevci dovršili su svoju jednogodišnju pripravu za redovnički način života, u novicijatu na Trsatu koji je za njih u ovoj godini predstavljao dom i školu života, provodeći tu vrijeme u molitvi, služenju, radu s hodočasnici- cima te upoznavanju s karizmom sv. Franje i Franjevačkog reda.

NOVICIJAT 2011/2012

OBLAČENJE NOVAKA

U subotu, 27. kolovoza 2011, u ranim jutarnjim satima redovnički habit obukla su sedmorica nove braće. Za Hrvatsku franjevačku provinciju sv. Ćirila i Metoda to su: fra Ivica Pečnik iz Koprivnice, fra Vedran Kos iz Orahovice, fra Stjepan Hrkač iz Slavenskog Broda, fra Dario Tomac iz Zaprešića, fra Andro Tomislav Gluščić iz Gaja, fra Bruno Oroz iz Svete Nedelje i fra Stipan Saraf iz Beča. Oni će ovu godinu priprave prolaziti uz pomoć redovničke zajednice na Trsatu kao i uz pratnju magistra novaka fra Zorana Bibića i vicemagistra fra Krunoslava Kolarića.

Braću novozavjetnike, kao i novake koji započinju godinu novicijata pod okriljem Majke Božje Trsatske, preporučamo molitvama, zagovoru Bezgrešne Djevice i našeg serafskog oca Franje da radosno i odgovorno žive svoje opredijeljene za Krista u redovničkom načinu života.

NOVICIAT VISOVAC / NOVICIJAT VISOVAC

Novicijat Hrvatske franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja

CRTICE O VISOVCU, NOVICIJATU I NOVACIMA

Franjevačka Provincija Presvetog Otkupitelja sa sjedištem u Splitu ima kuću novicijata u sklopu samostana Gospe od milosti na Visovcu. Visovac je otočić koji se nalazi u sredini tzv. Visovačkog jezera na rijeci Krki. U počecima su na Visovcu boravili redovnici pustinjaci sv. Augustina - Augustinci. 1445. na otok se naseljavaju franjevci, a od 1568. tu se nalazi novicijat. U samostanu uz nas novake i naša dva odgojitelja, meštra fra Juru Šimunovića i domeštra fra Edvarda Sokola, tu su i gvardijan samostana fra Mate Gverić te samostanski vikar fra Stojan Damjanović.

Nastanak i ime

Nasred jezera koje stvara rijeka Krka u svom toku između Roškog slapa i Skradinskog buka smjestio se otočić Visovac. Na njemu se već u vrijeme hrvatskih velikana Šubića i Nelepića gradi samostan, u kojem prebivaju pavlini (14. st.), a potom i franjevci (od 1445. god.). Osnovica otočića je čvrsti kamen zbog čega se Visovac zvao Bijela stijena (Lapis alba).

Ime Visovac vjerojatno dolazi od riječi «vis, uzvisina» jer se izdiže nasred jezera (usp. otok Vis), dok neki kažu da dolazi od riječi «visiti», jer su na njemu Turci objesili 9 fratara. Otočić se s vremenom širio nasipanjem zemlje, a zasađena su i mnoga stabla koja mu daju estetski izgled i tvore jednu lijepu cjelinu, ugodnu oku.

Novicijat

Arhivski spisi iz 1708. i 1711. god. spominju novicijat na Visovcu. Osnivanjem nove provincije sv. Kaja 1735. god., koja 1743. god. mijenja ime u provincija Presvetog Otkupitelja, na više mjesta bio je novicijat. Tek 1879. god. provincijski

kapitul zaključuje da je važan jedinstveni odgoj novaka i određuje da kuća novicijata bude jedna i to Visovac. Od tada pa do danas, uz kratka preseljenja u Zaostrog, Karin i Sumartin zbog različitih okolnosti, Visovac je ostao mjesto novicijata u kojem mladi franjevci, novaci, u molitvi i radu praćeni žuborom Krke i njihanjem stabala oslušuju Božji glas u sebi i traže svoje mjesto unutar svijeta započinjali svoj redovnički hod/život.

Kroz proteklo vrijeme otkada postoji novicijat na Visovcu kroz njega je, prema postojećim knjigama, prošlo preko 1700 novaka. Različite povijesne prilike utjecale su na broj novaka. Tako je bilo godina u kojima je u novicijatu bilo i preko 20 ili čak i 30 novaka, a bilo je i godina kada nije bilo nijednog. Godine 2010./2011. u novicijat je započelo 6 novaka, na kraju novicijatske godine 4 novaka položilo je svoje Prve privremene zavjete: Fra Ante Batinović, fra Frano Bosnić, fra Dujo Jukić i fra Jure Papić. U novicijatskoj godini 2011./2012. novicijat je započelo 8 novaka: Fra Ivan Đuzel, fra Ivan Grubišić, fra Jerko Kolovrat, fra Petar Komljenović, fra Dejan Međugorac, fra Ante Prološćić, fra Kristian Radas i fra Milan Sla-

doja 8 novaka, meštar, domeštar, gvardijan (stariješina kuće) i vikar, zamjenik gvardijana. Ukupno 12 fratara.

Svakodnevni život

Život na Visovcu je raznolik. Novaci prije svega posvećuju vrijeme molitvu i studiju i tako upoznavaju kršćanski i redovnički život, posebni se naglasak stavlja na poznavanje sv. Franje i franjevaca, franjevačke karizme, poziva unutar Crkve i svijeta. Novaci tako sebe nastoje ugrađivati u taj veliki niz ljudi koji su u takvom životu našli ispunjenje vlastitog života.

Uz tu prvotnu dužnost novaci se brinu i za uređenje i održavanje biljnog i, ponešto, životinjskog svijeta, po čemu je Visovac prepoznatljiv. Ponekad odlaze na okolne župe i sudjeluju u bogoslužju.

OBLAČENJE

U subotu, 17. srpnja 2010. s početkom u 10 i 30 sati započela je svečanost našeg redovničkog oblačenja. U prisutnosti roditelja, odgojitelja, mnogobrojne rodbine i prijatelja, nas, šestorica novaka smo obukli redovničko odnijelo. Novaci 2010/2011: Ante Batinović (rodnom iz župe Gospe Fatimske, Plina - Stablina), Frano Bosnić (rodnom iz župe Svih Svetih, Blato na Korčuli), Petar Đonlić (rodnom iz župe Sv. Mihovila, Split), Dujo Jukić (rodnom iz župe sv. Luke, Otok), Jure Papić (rodnom iz župe Gospe od Otoka, Solin) i Jurica Rodić (rodnom iz župe sv. Luke, Trnbusi).

Obred je predvodio provincijal fra Željko Tolić uz koncelebraciju 48 svećenika. Na kraju propovijedi o. Provincijal nam se obratio riječima:

"Obraćam se vama, dragi novaci, s ljubavlju, nadom i zahvalnošću jer život stavljate u službu Crkve, Reda i Provincije. Preporučujem vas dobroj Majci. Gospi od Anđela."

Euharistijsko pjevanje su predvodili naši bogoslovi i Mješoviti župni zbor Svih Svetih iz Blata na Korčuli.

Nakon završetka sv. Mise nastavili smo ugodno druženje uz okrepu i osvježenje s hladnim napitcima, jer je uistinu bila velika vrućina.

EKOLOGIJA I OKOLIŠ

Za uređenje prostora uglavnom se brinemo mi novaci. Svaki novak dobije svoj dio koji onda tijekom godine uređuje: kosi, obrezuje, čisti, zalijeva..., zavisno o godišnjem dobu i vrsti raslinja. Kao i u svakom poslu neki to rade zdušno, "sa srcem", neki imaju i znanje i to čine u pravo vrijeme i kako treba, poneki svoj dio ostave prirodnim silama i potrebno ih je opomenuti da s njima surađuju.

Zanimljivost je što na otočiću uz ovaj biljni svijet ima i životinjski. Nekima je baš ovaj "na srcu", zato nastaju manji ili veći prijepori. Dva svijeta, jedan suprotstavljen drugome. Ta dva svijeta nastojimo dovesti i svesti na mjeru da se ne ugrožavaju nego da stvaraju "životnu" simfoniju što posjetitelji veoma rado promatraju i dive se.

Tako pokušavamo živjeti i ostvarivati na djelu Pjesmu Stvorova. Ponekad taj sklad naruši poneko od stanovnika ovog malog otočića, mali prostor, i htjeli ili ne htjeli uvijek se netko nađe ugrožen. To nam pomaže da shvatimo život, da prije idealnog svijeta postoji onaj realni kroz koji se putuje prema idealnom. Jedan drugog zahtjeva. Onaj idealni nam pomaže da svladamo ovaj realni. Ovaj realni da zadobijemo onaj idealni. U toj igri svjetova nastojimo ići naprijed.

SPORTSKO - REKREATIVNE AKTIVNOSTI

U skladu sa onom poznatom izrekom "u zdravu tijelu zdrav duh" u našem novicijatu dio se vremena posvećuje sportsko rekreativnim aktivnostima.

Uz mali nogomet i košarku kao tradicionalne sportove, u dnevni raspored znamo ugraditi trčanje, šetnje, kojima pogoduje ambijent ne-taknute prirode i izoliranost od buke, te penjanje po okolnim brdima što se svrstava među ekstremnije novicijatske sportove. Kada nam vrijeme spriječi vanjske aktivnosti, pri ruci je mala kućna teretana sa nekolicinom sprava za vježbanje. U toplijim danima omiljena rekreacija novacima je veslanje čamca po rijeci Krki, a najpoznatija natjecateljska disciplina je "krug oko Visovca". U ljetno vrijeme otvara se sezona kupanja koja ima sportsko osvježavajući karakter.

ŠKOLA U NOVICIJATU

Naša mala franjevačka škola počela je krajem rujna. Predavanja se odvijaju u prijedpodnevnim satima. Četiri dana su radna, a dva su "slobodna". Od ponedjeljka do petka imamo tri sata prijedpodne, a ponekad imamo i poneko predavanje poslije podne. Sat traje četrdeset minuta. Budući da smo osobe posvećenog života, učimo Duhovno bogoslovlje i teologiju redovničkog života, a kako je Sabor naglasio povratak na izvore učimo i povijest i obnovu redovništva, te povijest Reda i Provincije. Uz ove predmete imamo i izabrana pitanja o franjevaštvu, gdje obrađujemo raznovrsne teme što se tiču nas Franjevaca. Veliku pažnju posvećujemo i liturgijskom pjevanju, jer tu učimo pjevati liturgijske pjesme koje ćemo pjevati preko Mise. Jedna od zanimljivosti je da među predavačima uz meštra i domeštra imamo i dvojicu novaka, koji se veoma trude, da što bolje prenesu gradivo. No ipak svi smo uključeni, jer često imamo izlaganja o temama koje se tiču samih predavanja.

Slijed predmeta izgleda ovako: Duhovno bogoslovlje; Teologija redovničkog života; Povijest i obnova redovništva; Povijest reda i provincije; Franjevaštvo: izabrana pitanja i Liturgijsko pjevanje.

POLOŽILI PRVE ZAVJETE

Na otočiću Visovcu u subotu, 9. srpnja 2011. godine, položili smo svoje prve zavjete nas četvorica novaka: Fra Ante Batinović (Plina-Stablina), Fra Frano Bosnić (Blato – o. Korčula), Fra Dujo Jukić (Otok) i Fra Jure Papić (Split). Obred primanja zavjeta i euharistijsko slavlje predvodio je dr. fra Željko Tolić, provincijal, uz koncelebraciju 42 svećenika. Posebno smo bili počašćeni prisutnošću fra Bogdana Knavs, gvardijana i domešta novaka na Svetoj Gori (Slovenija).

Na početku nas je bilo šetorica. Dvojicu smo "izgubili", ali se nadamo da se oni nisu izgubili. Da vrijeme provedeno na Visovcu nije ni za njih bilo izgubljeno. Od danas nama (preostanima) potrebno je da s još više žara, odvažnosti

i ustrajnosti nastavimo svakodnevno stavljati svoje ruke u Božje dlanove, da nas on vodi i čuva na našem putu koji nam je on odabrao i na koji nas je pozvao, da ono što smo danas obećali mogemo i izvršavati i tako davati svjedocanstvo za Krakevstvo Božje među ljudima i s ljudima.

Tako smo shvatili riječi koje je uputio nama zavjetovanicima o. Provincijal u svojoj homiliji: „Ne bojte se! U životu ima mnogo nepredvidivih stvari. U životu ima mnogo kriza i iskušenja, ali onaj tko u naručju Božjem stoji i tko je skriven u dlanove Božje, taj će moći iznaći rješenje za krizu svake naravi. Prema tome, onaj tko se zaputio redovničkim životom, putem Krista i sv. Franje, on jednostavno ne bi trebao imati kriza. On je svjetlo u svakoj krizi.“

Nakon završetka Euharistiskog slavlja i obreda zavjetovanja nastavilo se slavlje na otvorenom. Okrijepili smo se i osvježili uz radost završetka i malu, uza sve poteškoće, žalost napuštanja. U popodnevnom satima krenuli smo "Dikom" na drugu obalu i pošli na mjesta koja su nam već određena. Bogu hvala i svima onima koji su bili snama i za nas kroz ovu godinu novicijata. Budite i dalje uz nas i za nas!

Vaši Fra Ante, Fra Frano, Fra Dujo i Fra Jure

NOVICIAT 2011/2012

Obred uvođenja u redovnički život
(Oblačenje habita)

Fra Eduard Sokol, domaeštar novaka, prije početka euharistijskog slavlja i uvodeći u cjelokupnu svečanost slavlja, rekao je: „Da bi ovi mladi ljudi ustrajali na tom putu kojim će danas krenuti, da bi mogli izvršiti obećanja koja će danas i javno dati, uz njihova nastojanja i Božju pomoć koja neće nedostajati, potreban im je i naš primjer kršćanskog odnosno redovničkog života. Zato ovaj današnji dan veoma je značajan ne

samo za buduće novake - one koji će danas obući redovničko odjelo (habit), i one koji će danas izreći svoje zavjete Bogu da će živjeti svoje kršćanstvo na redovnički način, po primjeru sv. Franje Asiškoga, nego i za sve nas, bilo vjernike laike, a rekao bih posebno za nas vjernike redovnike, koji smo se danas ovdje okupili. Ovo nesmjemo zaboraviti, ovoga moramo postati svjesniji“, završio je fra Eduard.

Nakon što je fra Eduard prozvao kandidate, uslijedilo je pitanje provincijala fra Željka Tolića: "Predraga braćo, što tražite od nas?" Kandidati su jednoglasno odgovorili: "Potaknuti božanskim nadahnućem, želimo biti dionici vašega života u bratstvu Reda manje braće. Usrdno molimo da nas, obučene u odjeću kušnje, iskušate te naučimo s ljubavlju i veselo na sebe uzeti jaram Gospodinov i tako savršeno nasljedovati Krista - po uzoru siromašnog i poniznog sv. Franje - ljubitelja križa". Provincijal je odgovorio: "Bogu hvala. Čestitamo vam i uključujemo vas u svoje bratstvo da s nama postanete jedno srce i jedna duša". Zatim je o. Provincijal molio za novake:

„Bože, začetniče i darovatelju svetoga zvanja, dobrotivo pogledaj ove svoje službenike koji te ponizno mole. Daj da ova braća, koja žele iskusiti naš način života, molitvama i zaslugama blažene i bezgrešne Djevice Marije i zagovorom Serafskog Oca, nauče iskreno i čisto ispovijedati, žarko moliti, dolično živjeti, ponizno slušati, čuvatu čistoću srca i tijela, revnovati za sveto siromaštvo i čeznuti za vrhuncem svakog savršenstva. Po Kristu Gospodinu našem.“

Kristian Radas je zatim pročitao čitanje teksta iz životopisa o sv. Franji Asiškom od Tome Čelanskoga. Nakon čitanja teksta, fra Jure Šimunović, meštar novaka, poškopio je habite i pasce koje su novaci obukli uz pomoć starije braće.

Obukli su se: Ivan Đuzel (Imotski), Ivan Grubišić (Trilj), Jerko Kolovrat (Imotski), Petar Komljenović (Sindelfingen), Dejan Međugorac (Knin), Ante Prološić (Klis), Kristian Radas (Vodice), Milan Sladoja (Sinj).

NOVICIAT SVETA GORA / NOVICIJAT SVETA GORA

Noviciat Slovenske frančiškanske provincie sv. Križa

BAZILIKA MARIJE, BOŽJE MATERE NA SVETI GORI

Sveta Gora leži blizu zahodne meje naše države. Ta del je nekoč v cerkvenem oziru spadal pod oglejski patriarhat, v državnem oziru pa pod frankovsko kraljestvo oziroma pod rimsko-nemško cesarstvo in kasneje pod habsburško monarhijo. Po njenem razpadu je bilo z rapalsko pogodbo določeno, da to ozemlje, torej vsa Primorska, pripada Italiji. Slovenija je bila do tedaj ena izmed avstrijskih dežel in njene deželne meje so pozneje veljale za državne meje.

Slovenci so se leta 1866 s plebiscitom odločili za Italijo, ker so bili siti Avstrije. Italijani so začeli proces asimilacije, ukinili so vse slovenske šole in prepovedali slovenski jezik v cerkvi in celo doma. Posebej se je to čutilo po prvi svetovni vojni, okoli leta 1933 je bil fašizem najhujši. Zadnjega slovenskega goriškega nadškofa, Frančiška Borgia Sedeja, so leta 1931 prisilili k odstopu. Še druge podobo hude stvari so se dogajale do okupacije Slovenije, ko so si Italijani leta 1941 Ljubljano priključili kot svojo provinco. Po kapitulaciji leta 1943 so prevzeli oblast Nemci, nekatere dele pa vsaj začasno partizani. Po drugi svetovni vojni so bile meje nekoliko popravljene – Primorska je bila priključena k Sloveniji (Jugoslaviji). Vendar so bile meje krivične, saj sta Trst in Gorica pripadla Italiji.

Sveta Gora: Leta 1539 se je Marija prikazala Urški Ferligojevi in ji naročila, naj tukaj sezidajo cerkev in prosijo milosti. Torej je Sveta Gora milostni kraj, ki si ga je Marija sama izbrala v obdobju, ko so Turki požigali vse naokoli, ko je kuga tako razsajala, da ni bilo nikogar, ki bi pokopal mrtve, in

ko je bil zrak tako nasičen s smradom, da so ljudje bežali v gozdove. Takrat je Marija rekla: »Pridite sem, postavite mi dom ter me prosite milosti.« Gradnja se je začela kmalu po prikazanju. Najprej so bili tu škofijski duhovniki, leta 1565 pa je prišlo iz Bosne 26 frančiškanov, ki so se umikali pred Turki. Z njimi je bil tudi njihov bivši provincial p. Marijan. Nadvojvoda Karel jim je ponudil romarsko svetišče na Sveti Gori; ljudje so jih lepo sprejeli in tudi patriarh jih je bil vesel. Vse je lepo potekalo do jožefinskih reform. Leta 1786 je Jožef II. romarsko pot prepovedal, frančiškani so se umaknili v Gorico, Marijino podobo pa so prenesli v Solkan.

Po Jožefovi smrti (1793) so zgradili novo svetišče in frančiškani so se leta 1900 vrnili na Sveto Goro. Prišla je prva svetovna vojna, ob Soči so se bile strašne bitke (11 ofenziv, ki so zahtevale velike žrtve) in meje so se menjavale, saj so bili enkrat močnejši Avstrijci, drugič pa Italijani. Po prvi vojni so morali slovenski frančiškani Sveto Goro zapustiti in na njihovo mesto so prišli italijanski frančiškani. Ker je bila cerkev porušena, prav tako pa tudi vse stavbe okrog nje, so Italija-

ni začeli graditi novo (že tretjo – sedanjo) cerkev. Italijani so bili tukaj do prihoda Nemcev. Po kapitulaciji Italije so milostno podobo pomagali prenesti v Ajdovščino tudi partizani. Sveta Gora je bila čudežno rešena 30. aprila 1945, ko so nad njo že prihajali partizanski bombniki, da bi uničili nemško postojanko. Naenkrat je bila taka megla, da so bombniki zgrešili cilj, Nemci so se umaknili, Sveta Gora pa je bila rešena. Milostna podoba se je vrnila domov 8. aprila 1951 v mogočni procesiji 15.000 ljudi. Po vojni so se na Sveto Goro vrnili slovenski frančiškani.

Marijina podoba je bila kronana leta 1717, druga izven Italije (prva je bila trsatska). Leta 1906 je bila ta romarska cerkev razglašena za baziliko. Primorski verniki imajo svojo romarsko pot silno radi, vedno bolj pa tudi ostali verniki. Je zelo lepa in pomembna postojanka. Globoko pod njo teče »bistra hči planin«, Soča.

p. Bogdan Knavs, gvardijan

ZGODOVINA NOVICIATA ZADNJIH 130 LET

»**N**ato naj jim dajo obleko preizkušnje ... Po končanem letu preizkušnje naj jih sprejmejo v pokorščino, ko obljubijo tako živeti in izpolnjevati Vodilo.« Iz teh navodil spoznamo, da ima noviciat svojo utemeljitev v Vodilu. Seveda so bili predpisi vedno bolj določeni in natančni. Ko so na tridentinskem koncilu (1545-1563) določili, da mora vsaka škofija imeti semenišče za vzgojo bogoslovcev, so prav tako določili pogoje za vstop v redovno skupnost. Določilo so, da mora imeti provinca enega dva samostana za noviciat. Skrbno so iskali primerne samostane in brate za tak samostan. Noviciat je pogosto potekal istočasno v dveh, včasih tudi na treh krajih. Na Slovenskem se od druge polovice 17. stoletja omenjajo taki samostani v Ljubljani, Kamniku, Nazarjah, Novem mestu, Brežicah

NA SVETI GORI PRED I. SVETOVNO VOJNO ...

... PO I. SVETOVNI VOJNI

in na Sveti Gori. Nekateri samostane so morali povečati prav zaradi noviciatov, npr. v Ljubljani, Kamniku in Nazarjah. Sčasoma dobijo Nazarje »prvo« noviciaško mesto, Kamnik pa »drugo«.

Konec 19. stoletja (1880), ko je bila še ena provinca »Hrvatsko-kranjska provinca sv. Križa« je noviciat potekal na Trsatu in v Nazarjah. Na Trsatu so bili v tem obdobju magistri. P. Bonaventura Sell, p. Marjan Širca in p. Alfonz. V Nazarjah pa p. Atanazij Krajnik, p. Bazilij Dolinar in p. Albert Pinter. Seveda so nekateri vodili noviciat več mandatov. Število novincev je nihalo. Tako je bilo npr. leta 1886 na Trsatu 8 novincev, v Nazarjah pa 4.

Leta 1900 iz ene dobimo dve narodni provinci: hrvaško, sv. Cirila in Metoda in kranjsko, sv. Križa. Noviciat se s Trsata preseli na Sveto Goro, kjer deluje dve leti. Leta 1902 je bilo šest novincev, magister pa je bil p. Nikolaj Traven. Že naslednje leto je bilo osem novincev, in zaradi pomanjkanja prostorov se je leta 1903 noviciat preselil v Brežice. Magister je bil ponovno p. Alfonz Furlan, kateremu so sledili: p. Avguštin Čampa, p. Ambrož Remic,

p. Emerik Landergott in p. Salezij Vodošek. Leta 1914 (tega leta je bil 12 novincev) je sledil p. Kajetan Kogej, ki je to službo opravljal do smrti leta 1935. Najprej v Brežicah, odkoder se je zaradi potresa leta 1917 noviciat preselil v Nazarje.

Leta 1927 pride do spremembe. V Kamniku je bila od leta 1915 v samostanu višja gimnazija za domače klerike. Leta 1927 pa so bili kleriki poslani v Maribor na državno klasično gimnazijo. Na njihovo mesto v Kamnik pa se v pozni jeseni iz Nazarij preseli noviciat. Tedaj je bil med njimi tudi novinec, poznejši provincial p. Benjamin Tomšič. Z novinci se seli tudi magister p. Kajetan Kogej. Leta 1935/36 je v Kamniku opravil noviciat p. Bruno Korošak. Ko je p. Kajetan leta 1935 umrl, ga je nasledil p. Matej Vidmar (1935-1937), njemu pa sledi p. Salezij Glavnik, ki je službo magistra opravljal v težkem obdobju druge svetovne vojne. Zadnja, ki sta v Kamniku opravila noviciat sta bila p. Atanazij Kocijančič in p. Polikarp Brolih (1939/40). P. Pavel Krajnik je leta 1940 začel noviciat v Kamniku, končal pa z obljubami na Trsatu leta 1941, kamor se je noviciat moral umakniti pred nemško vojsko.

IZ NOVICIAŠKEGA DNEVNIKA

ZAČETEK NOVICIATA NA SVETI GORI

BAZILIKA DANES

Sledi težko obdobje druge svetovne vojne. Noviciat je potekal neprekinjeno, razen leta 1943 v jeseni po kapitulacije Italije je bil nekaj časa prekinjen, ko so se novinci pred partizanskim bombardiranjem umaknili v kartuzijo Pletarje, kjer so preživeli nekaj mesecev. Obljube so bile pozneje poveljavljene. Leta 1945 je p. Pij Goli končal noviciat, ni pa podatka, da bi ga kdo začel. Noviciat so leta 1946 začeli p. Blaž Chemazar, p. Dominik Ploj in p. Evgen Ketiš. Službo magistra novincev pa nastopi p. Karel Dijak, ki je to službo opravljal do leta 1966 v Novem mestu in po preselitvi noviciata na Kostanjevico še do leta 1971.

V službi magistra so sledili: p. Filip Rupnik (1971-1980), p. Anton Jerman (1980-1983), p. Marko Novak (1983-1989). Potem se noviciat preseli na Sveto Goro. Magister postane p. Matej Papež (1989-1995), nato p. Stane Zore (1995-1998), p. Bernard Goličnik (1998-2004), p. Stane Zore (2004-2007), p. Bernard Goličnik (2007-2010) in p. Zdravko Jakop (2010-).

P. Zdravko Jakop

Janez, Dominik in Boštjan smo po opravljenih duhovnih vajah začeli noviciat na praznik Marijinega rojstva, 8. septembra 2010, na Sveti Gori. Provincialni minister p. Stane Zore nas je v nagovoru na preobleki spodbudil, naj habit ne bo samo neka zunanja sprememba, ampak naj nas v letu noviciata spreminja tudi od znotraj. Tako naj bi v resnici sledili Kristusu po načinu sv. Frančiška Asiškega, saj kot pravi Sveto pismo: »Resnica vas bo osvobodila« (Jn 8,32).

Kratka predstavitev novincev:

Janez Arnež, roj. 16. 3. 1963, župnija sv. Cirila, New York, Boštjan Horvat, roj. 16. 4. 1977, župnija sv. Ladislava, Beltinci in Dominik Papež, roj. 19. 12. 1982, župnija sv. Jerneja, Ambrus.

EKSKURZIJA PO DOLINI REKE SOČE

21. oktobra 2010 nas je pot najprej vodila v rojstni kraj pesnika in duhovnika Simona Gregorčiča v Vrsno pri Kobaridu, kjer smo obiskali njegovo rojstno hišo in si ogledali stalno razstavo o Simonu Gregorčiču in njegovih sodobnikih. Ustavili smo se tudi na njegovem grobu. Potem smo se povzpeli do izvira reke Soče

in se prepričali, da je res enkratna v svoji modrozeleni barvi. Ekскурzijo smo zaključili z ogledom Tonovcovega gradu pri Kobaridu, ki sodi med najpomembnejše in najbolj ohranjene višinske poznoantične utrdbe v vzhodnoalpskem območju.

MOLITVENA URA ZA MIR

Novinci smo skupaj s samostansko družino pripravili molitveno uro za mir, 27. oktobra 2010, kot spomin na ekumensko asiško srečanje in skupne molitve za mir predstavnikov velikih verstev in svetega očeta, ki je potekalo leta 1986. Po večerni sveti maši smo se vsi navzoči v Duhu Assisija povezali z brati in sestrami velike Frančiškove družine in prosili Gospoda, da bi nas vse naredil za orodje miru.

GOSTUJOČE PREDAVANJE BR. MIRANA ŠPELIČA

Od 29. do 30. oktobra 2010 smo spoznali zgodovino posvečenega življenja. Od svetopisemskih zametkov meništvja, prek Antona Puščavnika, Pahonija, Janeza Kasijana, Bazilija, Benedikta do Frančiška Asiškega. Prav tako smo spoznivali redove v času reformacije in v 19. stoletju. Posvetili smo se tudi branju in razumevanju Frančiškovih besedil ter iskali odgovore na naša številna vprašanja.

IZROČITEV LISTIN ZA IZREDNEGA DELIVCA OBHAJILA

Pri večerni maši, 4. novembra 2010, nam je magister izročil listino, ki potrjuje, da bomo v primerih potrebe lahko pomagali obhajati vernike ter nosili obhajilo bolnikom in ostarelim.

SEMINAR ZA NOVINCE IN NOVINKE V STIČNI

V cistercijanski opatiji se nas je, od 8. do 12. novembra 2010, zbralo 18 novink in novincev. Spoznavali smo raznolikost karizem in redovnega življenja uršulink, šolskih sester, salezijank, lazaristov, kapucinov in frančiškanov. Na predavanjih smo poglobljali znanje o molitvi, glasbi, liturgiji, Svetem pismu, evharistiji in bontonu. Pogovarjali smo se o svoji poklicanosti, kako živeti v skupnosti ter kakšni sta moška in ženska redovniška identiteta. Časa je bilo dovolj tudi za izmenjavo izkušenj duhovnega življenja in za sklepanje prijateljstev. Seminar smo zaključili z molitvijo na kraju blizu Mirne na Dolenjskem, kjer je blaženi Lojze Grozde pretrpel mučeniško smrt in bil po smrti najden. V času seminarja smo bivali v centralnem samostanu na Tromostovju v klerikatu in bili deležni bratske gostoljubnosti.

SREČANJE Z NEKDANJIM PROVINCIALNIM MINISTROM DR. P. VIKTORJEM PAPEŽEM

P Viktor Papež nas je obiskal 18. novembra 2011. Pogovarjali smo se o vsebini govora generalnega ministra, ki ga je imel za italijanske novince in magistre. Izpostavljene so bile tri bistvene stvari, in sicer pomen osebne in skupne molitve, bratsko življenje v skupnosti kot ideal za katerega si moramo nenehno prizadevati ter vsakodnevna skrb za preverjanje poklicanosti. Imeli smo tudi priložnost, da nam je nekdanji provincial pojasnil nekatera pravna vprašanja, ki so pomembna za razumevanje zakonodaje reda.

»DOMAČI PATRI« GOSTJE V NOVICIAŠKI ŠOLI

19. oktobra 2010 nam je p. Pavel Krajnik spregovoril o svojem duhovniškem klicu in frančiškanski poti, na kateri je bil vedno srečen ter imel veliko milosti, za kar je hvaležen Jezusovi materi Mariji. 20. oktobra 2010 je prišel med nas v šolo dr. p. Mihael S. Vovk. Predstavil nam je knjigo Rocha Niemierja Po Frančiškovih in Klarinih stopinjah. 22. novembra 2010 pa smo se s socijem magistra p. Bogdanom Knavsom pogovarjali o njegovem življenju ter delu z gluhi in naglušni.

DAN POSVEČENEGA ŽIVLJENJA

Redovniki in redovnice koprške škofije smo se na praznik Gospodovega darovanja, 2. februarja 2011, zbrali skupaj s škofom ordinarijem msgr. Metodom Pirihom, ob evharistični mizi pri frančiškanih na Kostanjevici pri Novi Gorici in prosili Boga, da bi razsvetljeni z božjo lučjo lahko ostali stanovitni v svojem redovnem poklicu. Po sveti maši smo se zbrali v dvorani frančiškanskega samostana in z bratsko ljubeznijo drug drugemu delili hrano za telo in dušo.

OB KULTURNEM PRAZNIKU NA GRADU DOBROVO

Magister in novinci smo ob slovenskem kulturnem prazniku, 8. februarja 2011, obiskali grad Dobrovo v Brdih. Grad, ki spada pod Goriški muzej, in stalno zbirko grafik nam je predstavil kustos g. Herko Saksida. Slikovita Brda in kulturna dediščina so nas prepričali o bogastvu te slovenske pokrajine ob zahodni meji. Po pripovedovanju kustosa so pokrajini stoletja dajala svoj pečat tri kulture - slovanska, romanska in germanska, kar je še danes čutiti v vseh plateh življenja.

DRUGI DEL SREČANJA NOVINCEV IN NOVINK V REPNJAH

V dneih od 12. do 15. aprila 2011 smo se udeležili drugega dela srečanja vseh slovenskih novincev in novink v Repnjah. Škof dr. Jurij Bizjak nam je spregovoril o psalmih. P. Viktor Papež OFM pa nam je predstavil namen in pomen redovnega prava, s poudarkom na karizmi in zaobljubah, p. Pepi Lebreht OFM pa okrožnico Benedikta XVI. »Bog je ljubezen«.

OBISK NA TRSATU

20. junija 2011 smo novinci skupaj z magistrom in socijem obiskali novicat na Trsatu v Republiki Hrvaški z namenom, da se spoznamo z novinci s Hrvaške ter da navežemo z njimi prijateljske vezi. Med drugim smo spoznavali kulturne in zgodovinske znamenitosti mesta in romarskega središča Trsat. Bilo je dovolj časa tudi za sproščen klepet, smeh in dobro voljo. Ves dan se je čutila resničnost psalmistove besede: »Kako dobro in kako prijetno je, če bratje složno prebivajo skupaj« (Ps 133,1).

ZAKLJUČEK NOVICIAŠKE ŠOLE

Noviciaško šolo smo zaključili 30. junija 2011. Skozi leto smo spoznavali vse skrivnosti svojega habita (redovne obleke). Odkrivali smo, če in kako bomo lahko hodili po stopinjah našega Gospoda Jezusa Kristusa po zgledu sv. Frančiška. Seznanili smo se s frančiškansko zgodovino, vodilom in konstitucijami, poglobili smo se v frančiškansko duhovnost, predvsem v naše tri obljube: ubožstvo, pokorščino, čistost in se učili biti človek molitve. Večkrat smo se tudi neformalno srečali s provincialnim ministrom p. Stanetom Zoretom. Magister p. Zdravko Jakop nas je z zgledom, dobrohotnim opominjanjem in nesebično pomočjo uvajal v frančiškansko življenje in nam pomagal presojati našo poklicanost. Pevske vaje je neutrudno vodil ing. Jožko Harej iz Dornberka. Učil nas je predvsem petja psalmov in litanij. S svojim značajem je prinašal med nas veselje in v nas prebujal tudi smisel za zdrav humor. Provincialnemu ministru p. Stanetu Zoretu, magistru p. Zdravku Jakopu, sociju magistra p. Bogdanu Knavsu in drugim bratom ter g. Jožku Hareju smo hvaležni za vse, kar nam je bilo v letu noviciata dano. Hvaležni smo tudi Svetogorski Kraljici, ki je bdela nad nami in nas varovala, da smo se lahko pripravljali na prvečasne zaobljube.

Br. Boštjan Horvat

JASLICE NA SVETI GORI

V ponedeljek po prvi adventni nedelji smo novinci začeli postavljati jaslice v baziliki Matere Božje na Sveti Gori, pred oltarjem Sv. Antona, ki je na južni strani glavnega oltarja, to je na levi strani gledano proti glavnemu vhodu v cerkev; ta stran je tudi najbolj prehodna, ker pelje do stranskih vhodnih vrat, in tako bolj primerna za pretok obiskovalcev na ogledu jaslic. Jaslice so pokrile površino 10×3.5 m² in so tako bile največje doslej v tej baziliki. Postavljali smo jih v teku vseh štirih adventnih tednov in jih končali prav na dan pred Božičem. Iskreno se zahvaljujemo vsem sodelavcem pri tem projektu.

Po slogu so bile jaslice tradicionalne slovenske in po zasnovi predstavljale slovensko pokrajino v malem. V ospredju, v dolini, je bila votlina s Sveto Družino, ki je središče vsakih jaslic. Levo je bil ribnik, ki naj bi predstavljal alpsko jezero ali pa morje, nad njim pa se je dvigala gora v višini 2.8 m, »Triglav« z modeloma Aljaževega Stolpa in kočice na Kredarici. Izpod gore pa sta izvirala dva potoka oziroma reki in brzela po kamnitih strugah do jezera. Pod goro pa pašniki s čredami ovac. Na drugi strani votline je bila postavljena vasica s cerkvico, pod zvonikom pa mežnar, ki je pridno zvonil, v dolini pod vasico pa mlin na

vodo. Okrog vasice pa prav tako pašniki s čredami ovac, pa tudi krav ni manjkalo. Za votlino pa tudi hrib z livadami.

Figurice so bile v štirih velikosti, največje v ospredju, potem srednje velikosti, zadaj pa najmanjše, kar je poudarilo perspektivo in navidežno jaslice še povečalo. Za ozadje smo uporabili brinje in tako simulirali gozd. Kipa sv. Antona pa nismo pokrili, pač pa pustili, da se je videl v celoti; tako je imel lep nadzor nad vsem dogajanjem. Tako smo dodali še en kamenček v mozaik stoletja dolge tradicije postavljanja jaslic, ki jo je v 13. stoletju začel sv. Frančišek v votlini v Umbrijskem Greccio.

Janez Jurij Arnež

KRIŽEV POT S PREVALA

Med časom noviciata smo novinci doživeli tudi postni čas. Vsako nedeljo ves postni čas smo imeli pobožnost križevega pota, kjer smo podoživljati Kristusovo trpljenje. Skupaj z verniki smo se odpravili s Prevala navzgor po hribu, proti Sveti Gori in kot je navada končali pred mašo ob štirih, ko smo prispeli v baziliko.

V ospredju množice so posamezni verniki nosili križ, ki so si ga podajali od postaje do postaje. To daje močno simboliko, saj vsi želimo hoditi s svojim križem za Jezusom, kakor nas uči Evangelij. Prav tako daje podajanje križa simboliko letošnjemu letu solidarnosti, ki ima za geslo: »Drug drugega bremena nosite«. Za križem se je vila množica ljudi od 150 do 300 ljudi. Na sredi te množice smo bili tudi novinci, ki smo vodili križev pot. Želeli smo pokazati »edinost«, zato smo si naloge porazdelili. Eden je nosil težki zvočnik, drugi je vodil petje, tretji pa je z vso svojo zbranostjo skušal podajati besedilo križevega pota na posameznih postajah. Na poti so nas spremljali redarji, saj je pot križevega pota po glavni cesti na Sveto Goro, ki pa je v tem času lahko zelo prometna. Redarji so usmerjali vernike in mimo dolge kolone ljudi spuščali avtomobile in avtobuse, ki so prihajali iz smeri Svete Gore in Solkana. Da bi vernike čim bolj navdušili za razmišljanje, smo skušali izbrati različne vsebine križevih potov. Le te so bile pred-

vsem odvisne od tega, kaj smo želeli sporočiti z besedilom križevega pota, ali pa od ljudi, ki so se nam pridružili na križevem potu. Večkrat smo želeli, da se posameznik na tem križevem potu sreča s samim seboj in tako posledično tudi s Kristusom. Jezusu smo v tem srečanju morali priznati svojo ranjenost, bolečino in svojo grešnost. On je ponesel naše krivde in vse naše bolečine na križ. Na tej poti smo dejansko lahko dobili občutek, da smo v tisti množici, ki pelje Jezusa v smrt na Golgoti. Višek pobožnosti križevega pota smo doživljali na veliki petek, ko se spominjamo samega Gospodovega trpljenja in smrti na Njegovem križevem potu pred 2000 leti. Na ta dan je križev pot potekal v baziliki namesto jutranje maše, saj le te na ta dan ni. V srcih smo čutili težo Jezusove bolečine, ki jo je ponesel na križ in tako odrešil prav vse ljudi, tudi mene in tebe. V zraku je že bilo že čutiti Gospodovo vstajenje...

Br. Dominik Papež

V NOVICIATU SO NAS MED DRUGIM OBISKALI ...

8. september 2010: dr. p. Tadej Strehovec OFM, tajnik Komisije Pravičnost in mir pri Slovenski škofovski konferenci in g. Aleš Primc, univ. dipl. filozof, predsednik Civilne iniciative za družino in pravice otrok

29. - 30. oktober 2010: dr. p. Miran Špelič OFM, profesor na Teološki fakulteti Univerze v Ljubljani

18. november 2010: dr. p. Viktor Papež OFM, profesor kanonskega prava in nekdanji provinci-alni minister

12. december 2010: zmagovita košarkaška ekipa v nekdanji Jugoslaviji iz leta 1970: Ivo Daneu, Dragutin Čermak, Nikola Plećaš, Damir Šolman, Rato Tvrdić, Aljoša Žorga, Peter Skansi in trener Ranko Žeravica

11. december 2010: ministranti in kaplan p. Andraž Arko OFM iz župnije Ljubljana Vič

30. december 2010: frančiškanski kleriki z magistrom p. Pepijem Lebrehtom OFM iz Tromostovja v Ljubljani

9. februar 2011: škofijski bogoslovci iz Ljubljane

29. maj 2011: koprski škof msgr. Metod Pirih in goriški nadškof msgr. Dino de Antonio

6. julij 2011: p. Hugo Delčnjak OFM in mag. p. Milan Kadunc OFM, apostolska misijonarja v Francoski Gvajani

12. julij 2011: mag. p. Ciril A. Božič OFM, voditelj Slovenskega misijona v Kew v Melbournu, v Avstraliji

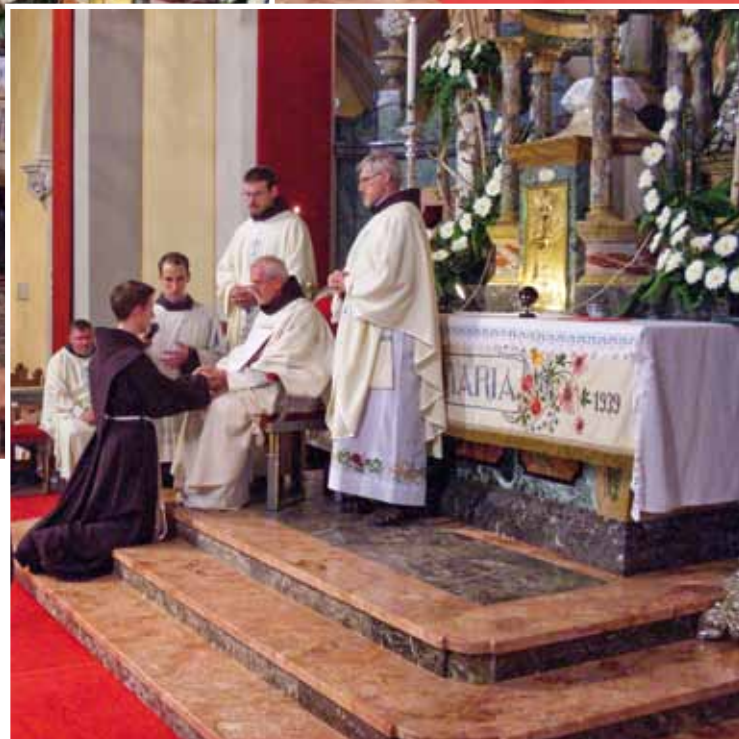
27. julij 2011: novinci in magister iz Trsata

14. avgust 2011: msgr. dr. Peter Štumpf, soboški škof, rojak br. Boštjana Horvata

31. avgust 2011: mag. p. Robert Bahčič OFM, urednik Fraternitas, odgovoren za internetne komunikacije na generalni kuriji OFM v Rimu

PRVE ZAOBLJUBE BR. BOŠTJANA IN BR. DOMINIKA

Br. Boštjan in br. Dominik sva vpricho provincialnega ministra p. Staneta Zoreta in navzočih bratov izpovedala prve zaobljube, v svetogorski baziliki, na praznik Marijinega rojstva, 8. septembra 2011, ob 16. uri. Z vsem srcem sva se izročila frančiškanskemu bratstvu, da bi po delovanju Svetega Duha, po zgledu Marije Brezmadežne, na priprošnje očeta Frančiška in vseh svetnikov dosegla popolno ljubezen v službi Bogu, Cerkvi in ljudem. Po zaobljubah sva prejela Vodilo reda - knjigo življenja, srce evangelija, pot popolnosti. Po predstojnikovem zagotovilu bova, če bova Vodilo reda zvesto izpolnjevala, dosegla popolno ljubezen.

NOVICIAT 2011/2012

Na praznik Marijinega rojstva, 8. septembra 2011, ob 15. uri, je bila preobleka, v kapeli Prikazanja na Sveti Gori. Nova novinca sta Klemen Mate, župnija Ribnica in Benedikt Emberšič, župnija Kuzma.

Podoba Svetogorske Kraljice

Romar najprej pogleda k Mariji, ona pa ga usmeri k Jezusu, ki je središče podobe in tudi življenja kristjana. Na Marijini levici je Janez Krstnik, ki s prstom kaže na Jezusa, napis na njegovi romarski palici naznanja: "Glejte, Jagnje božje!". Na Marijini desnici je prerok Izaija. V roki drži knjigo s prerokbami o Zveličarju sveta in o njegovi deviški Materi. Za Marijo je razgrnjena preproga, značilna za beneško renesančno slikarstvo. Milostna podoba je delo beneškega slikarja Jakoba Palme Starejšega, s pravim imenom Jacopo Negretti.

Hodočasnik najprije pogleda u Mariju, a ona ga usmjeri k Isusu, koji je središte slike i života kršćana. S Marijine lijeve strane je Ivan Krstitelj koji prstom pokazuje na Isusa, a natpis na njegovi palici hodočasnika govori: "Evo Jaganjca Božjeg!". S Marijine desne strane je prorok Izaija. U ruci drži knjigu s proročanstvima o Spasitelju svijeta i o njegovoj Majci djevici. Iza Marije razastrt je sag karakterističan za venecijansko renesansno slikarstvo. Milosrdna Majka Božja rad je venecijanskog slikara Jakoba Palme Starijega, čije je pravo ime bilo Jacopo Negretti.

Francišek, moj brat

Brat, ki živi pravo krščansko življenje, je vedno pripravljen pomagati bratu, sestri, staršem, starim staršem ..., brez vprašanj zakaj, čemu, koliko. Preprosto gre! Sv. Avguštín uči: vse, kar delam, delam zaradi Boga. Sv. Terezija Dete-ta Jezusa pa pravi, da je v življenju pomem-ben sedanjí trenutek, kajti Bog zna vse obrniti v dobro njim, ki ga ljubijo. Če vem, da poma-gam bratu zaradi Boga, vem tudi, da mi bo Bog vsako dobro delo stoterno poplačal, in »v tem so moja nebesa« (Terezija iz Lisieuxa)!

Če želiš videti v Francišku brata, se moraš odpra-viti na pot. Velikokrat izkusimo Božjo bližino, a že malo zatem se nas ne dotakne več. Živimo, kot bi pozabili na Boga. Preprosto zaspimo kot Jezu-sovi učenci, ko naj bi skupaj z njim čuli v molitvi na Oljski Gori. Izkušnja Božje bližine in oddalje-nosti se tesno prepletata.

Iz srede oblaka se zasliši Božji glas: »To je moj ljubljeni Sin, moj izvoljenec, njega poslušajte!« (Lk 9,35). Učenci so ob teh besedah videli tudi Jezusovo veličastvo. Kar naenkrat pa se morajo zadovoljiti samo z Jezusovimi besedami. Res je, da vera potrebuje izkušnjo. A vera prihaja tudi iz poslušanja. In obstajajo trenutki v našem ži-vljenju, ko se moramo zadovoljiti samo z Božjo besedo.

Francišek se nam kot brat najbolj približa ravno v poslušanju Besede. On je s svojim zglednim življenjem redovnika postal živi evangelij. »Kot tujec in popotnik« (1 Pt 2,11) je v uboštvu in ponižnosti služil Gospodu. Govoril je preudarno in dostojno, v korist in spodbudo bratom.

Francišek je moj brat v služenju papežu in rim-ski Cerkvi. S ponižnostjo je 16. aprila 1209 prosil papeža Inocenca za dovoljenje, da živi s svojimi brati po svetem evangeliju. Dobil je ustno odo-britev, kar mu je njegov naslednik papež Honorij še pisno potrdil 29. novembra 1223.

In končno je Francišek moj brat, ker ima jasno izoblikovan odnos do vsega, kar biva. Francišek pokaže svoj obraz brata v hvalnici, ki jo je sestavil v čast krepostim: modrosti in preprostosti, ubožnosti in ponižnosti, ljubezni in pokorščini.

TOMAŽ PERKO, SV. FRANČIŠEK, BREZJE

Pravi, da je telo

poslušno svojemu bratu,
in je podrejeno vsem ljudem tega sveta,
a ne samo ljudem,
temveč tudi vsem živalim in zverem, ...

(FPozK 15-17)

Francišek je lahko tudi danes moj brat, saj je zelo blizu vsakemu izmed nas s svojo veličino, veseljem in usmiljenjem.

Molitev

Gospod,
na pripročnjo brata Franciška
te prosim,
da ne bi hrepenel samo po zemeljskih dobrinah,
ampak tudi po besedi,
ki je resnično in najvišje dobro.
Amen.

Br. Boštjan Horvat

SREČANJE FRANČIŠKANSKIH NOVINCEV JUŽNOSLOVANSKE KONFERENCE - BOSNA 2010 / SUSRET FRANJEVAČKIH NOVAKA JUŽNOSLAVENSKE KONFERENCIJE - BOSNA 2010

O Rami i Ramljacima

Spuštajući se u ramsku kotlinu sa sjevera obroncima planine Raduše ili sa zapada obroncima Ljubuše i Vrana imat ćemo prekrasan pogled na Ramsko jezero „zakrpano“ nekolicinom otočića i poluotočića. Malo bi tko mogao ravnodušno proći, da se ne zadivi nad Božjom prirodom, osobito oni koji prvi put prolaze tim putem. Kako je lijep ugođaj gledajući Ramu iz daljine, još je ljepši, u srcu ramskog jezera, ako se tako može reći, sa Šćita. Tu se nalaze crkva, samostan i muzej koji uz kuću mira čine skladnu cjelinu s prirodom.

Stari samostan, kojeg su Ramljaci nazivali „stara kapela“, izgrađen je 1857. godine pod vodstvom fra Pavla Vujičića. Tridesetih godina prošlog stoljeća izgrađen je novi samostan koji je danas preinačen u Kuću mira. Nudi smještaj za 40 osoba. Tu se nalaze dvorana za sastanke, meditaciju i molitvu, restoran kapaciteta do 100 mjesta, velika dvorana s pozornicom, suvenirnica, čitaonica, Internet klub i caffe bar. Kuća mira je pravi prostor za: duhovne vježbe, seminare, simpozije, konferencije, pasto-

ralne projekte, međureligijske susrete itd. Pored ovoga nudi i druge sadržaje kao što su: jezerski turizam, sportske aktivnosti na vodi, ribolov, trim sate, seoski turizam i planinarenje.

Crkva uz samostan imala je tešku povijest. Prvotna crkva dovršena je 1903. godine, a iste godine, na svetkovinu Velike Gospe, ju je posvetio nadbiskup Stadler i stavio pod zaštitu Blažene Djevice Marije. U vrijeme Drugog svjetskog rata, kad su 13. srpnja 1942. godine partizani napali Prozor i Šćit, zapalili su i crkvu, uz koju su izgorjele sakristija i knjižnica. Dvije godine poslije fratri su odlučili graditi crkvu i napravili su drvenu baraku koju su prozvali bazilikom. Srušena je tek 1956. godine kad su počeli radovi na obnovi izgorjele crkve koji su trajali tri godine. Budući da su neki poslovi bili nekvalitetno urađeni, 1965. pristupilo se uklanjanju nedostataka. Povišena je srednja lađa, izmijenjen je krov, sanirani su temelji, izgrađen je novi kor i popravljen toranj. Šezdesetih i sedamdesetih godina prošlog stoljeća crkva je obogaćena vrijednim umjetničkim djelima, od kojih je najvažnija Marija zaštitnica ramskog puka, srednja slika u apsidi crkve, djelo akadem-

skog slikara Josipa Biffela. Ovom slikom Biffel je dokumentirano i nadahnuto prikazao ramski puk koji se utječe Gospi. Osim vrijednih freski ovdje se nalaze i djela Josipa Poljana.

U proširenom i preuređenom samostanskom dvorištu postavljeno je nekoliko umjetničkih ostvarenja: Ramski križ – spomenik svim žrtvama Drugog svjetskog rata, Posljednja večera, Ramska majka – voditeljica u život i vjeru, i Diva Grabovčeva – djevojka koja je za vjeru dala svoj život. Možda najzanimljivije djelo jest Posljednja večera, rad kipara Kuzme Kovačića. Izrađen je 2000., jubilarne godine kršćanstva pod jedinstvenim motom: Jedno mjesto s Isusom za stolom. Naime, uz učenike za stolom ostavljeno je jedno prazno mjesto u koje se može svatko zavući i gledati Isusa pravo u lice. Također, Isusov pogled je usmjeren na to prazno mjesto i čeka na onoga tko dolazi, na onoga tko će postati trinaesti učenik.

Muzej Franjevačkog samostana Rama-Ščit otvoren je u obnovljenoj samostanskoj zgradi 2007. godine. Tu se nalazi stalni etnografski postav koji predstavlja život i kulturu Hrvata-katolika u Rami. Zatim u muzeju su izloženi: predmeti korišteni u privredi, zanatstvu i stočarstvu, prometna sredstva – kojim su se nekada koristili, ramska kuća i pokućstvo te muška i ženska narodna nošnja tog kraja. Na trećem katu muzeja postavljena je divljač koja je obitavala ili još uvijek obitava na ovom području.

Okupljanje novaka

Budući da je ovaj ambijent vrlo pogodan za razne susrete i događanja, ovogodišnji Među-provincijski susret franjevačkih novaka, koji je organizirao Novicijat Franjevačke provincije Bosne Srebrene, održan je upravo u Rami. Susret je trajao od 30. rujna do 3. listopada 2010. godine, a sudjelovali su Novicijat Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja BDM (Humac), Novicijat Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda (Trsat), Novicijat Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja (Visovac), Novicijat franjevačke provincije sv. Križa /Frančiškanski novicijat Frančiškanske provincije sv. Križa/ (Sveta Gora) i domaćin Novicijat Franjevačke provincije Bosne Srebrene (Livno- Gorica).

Prvog dana susreta, 30. rujna 2010. godine, u poslijepodnevnom satima novaci svih Novicijata stigli su u Ramu. Poslije rasporemanja i međusobnog upoznavanja posjetili su samostanski muzej. Na spavanje se išlo ranije jer je slijedeći dan planiran posjet samostanima provincije Bosne Srebrene, Kreševu i Fojnici, zatim odgojno-obrazovnim ustanovama, Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji i Konviktu u Visokom, Franjevačkoj teologiji u Sarajevu, te Studentskom domu, pučkoj kuhinji i redakciji „Svjetla riječi“ na Kovačićima, također u Sarajevu.

Upoznavanje Bosne Srebre

Krenuvši autobusom iz Rame u ranim jutarnjim satima za tri sata stigli smo u samostan Kreševo. Tu su nas dočekali i pozdravili samostanski vikar fra Ivo Bošnjak i fra Franjo Čalaga. Fra Franjo nam je ukratko predstavio povijest kreševskog

Dnevniški zapis, 4.10.2010:

NOVINCI POTOVALI V HABITIH

Novinci Slovenske frančiškanske province sv. Križa smo skupaj s socijem magistra potovali v Bosno in Hercegovino na medprovincijsko srečanje frančiškanskih novincev južnoslovenske konference v habitih, kar je bilo nadvse zanimivo in poučno.

Potovanje je bilo zanimivo zato, ker je bilo za nas, novince to prvo daljše potovanje v habitih. Poučno pa zato, ker smo imeli na poti v Bosno in nazaj kar nekaj dogodkov, ko je vsak zase izkusil, da je vredno imeti rad habit in v njem tudi potovati.

Med potjo smo se na Hrvaškem ustavili na neki bencinski črpalki, kjer je bilo več deset policistov. Vsak policist, ki je šel mimo novinca oz. socija se je vljudno pozdravil »Hvaljen Jezus in Marija«. Na mejnem prehodu med Hrvaško in Bosno nam je na bosanski strani policaj »salutiral« in povprašal, če smo namenjeni v Ramo-Ščit. Po pritrdilnem odgovoru nas je prijazno odpravil čez mejo.

Nekaj posebnega smo doživeli tudi na poti domov. Na zadnji cestninski postaji na Hrvaškem je uslužbenec srednjih let po odgovoru na vprašanje, ali smo iz Slovenije, denar vrnil rekoč, da bo cestnino plačal on.

Obogateni s prijaznostjo in spoštovanjem ljudi, ki smo jih srečali med potjo, nam bo potovanje v habitih vsem ostalo v lepem spominu. Vendar pa se moramo tudi naučiti, kako je treba nositi habit, da ga ne bomo nosili zato, da bi nam ta prinašal ugodnosti in spoštovanje, ampak da bo postal sredstvo pričevanja in evangelizacije.

samostana i proveo nas kroz samostanski muzej, gdje su izloženi kolekcija upaljača, narodna nošnja, kovački predmeti, kamenje i kristali toga kraja. U jednoj sobici muzeja uređena je i spomen-soba fra Grge Martića, plodnog bosansko-hercegovačkog pisca i fratra.

Iz Kreševa smo se uputili u fojnički samostan gdje nam je dobrodošlicu izrekao gvardijan fra Nikica Vujica. Najprije nas je upoznao s poviješću

samostana i kraja te nam predstavio najvažnije osobe vezane uz samostan, prije svega biskupe, jer je Fojnica bila biskupsko sjedište. Zatim smo posjetili knjižnicu i muzej u kojem su izloženi: biskupska odjeća, fojnički grbovnik i ahdnama, povelja za slobodu kršćana za vrijeme osmanske vladavine u BiH. Iz posjeta ovim samostanima

smo mogli si predstaviti sliku povijesti katoličanstva i franjevačkog reda u BiH, njihove uspone i padove, te kakve su posljedice ostavile pojedine vladavine na ovim područjima. Slijedeće odredište bio je samostan sv. Bonaventure u Visokom, tj. njegove institucije: Franjevačka klasična gimnazija, Sjemenište i Konvikt. Kao i u prva dva samostana i ovdje smo lijepo primljeni. Povijest samostana, Gimnazije i Sjemeništa približio nam je fra Josip Ikić, gvardijan i profesor engleskog jezika. S njim smo pogledali samostansku crkvu, lapidarij i knjižnicu. Ukratko smo navratili i do Konvikta u kojem su smješteni vanjski đaci. O njemu nam je govorila sestra Celina Vidak, odgojiteljica u Konviktu.

Iz Visokog smo krenuli put Sarajeva, glavnog grada BiH. Posjet franjevačkoj Humanitarnokaritativnoj organizaciji »Kruh sv. Ante« na Kovačićima uistinu nas je oduševio. Osobito dva provincijska humanitarna projekta: studentski dom koji broji preko stotinu korisnika i pučka kuhinja koja svakodnevno prehranjuje nekoliko stotina siromaha u Sarajevu i ostalim gradovima BiH. Ovdje su još smješteni redakcija »Svjetla riječi«, revija franjevac Bosne Srebre koja broji više tisuća čitatelja i prostorije provincijske uprave. Kroz ove prostorije nas je proveo i upoznao Boris Divković, jedan od djelatnika »Svjetla riječi«, nakon čega smo krenuli na Nedžariće, gdje je smještena franjevačka Teologija. Tu su nas dočekali prvi i drugi meštar bogoslova, fra Marinko Pejić i fra Danimir Pezer. Povijest i sadašnje stanje teologije predstavio nam je fra Marinko.

Kako i doliči franjevcima naš obilazak završili smo slavljenjem sv. mise u samostanskoj kapeli koju je predvodio otac provincijal fra Lovro Gavran. Poslije sv. mise, nakon kraće pauze, sudjelovali smo zajedno s bogoslovima na molitvi sv. krunice, te na Večernjoj i Službi čitanja. A posljednja točka druženja s bogoslovima i ocem Provincijalom bila je zajednička večera.

Ponovno u Rami

Treći dan Međuprovincijskog susreta bio je podijeljen u dva dijela. Prijepodne novaci su prezentacijama, pjesmom i usmeno predstavili povijest i kulturno blago svojih provincija i novicijata. Podnevnu sv. misu predvodio je fra Eduard Sokol, domeštar novaka s Visovca. Nakon sv. mise gvardijan fra Tomislav Brković nam je ukratko ispričao povijest ramskog kraja i samostana. Popodnevno vrijeme bilo je rezervirano za odmor i rekreaciju meštara i novaka. Svatko je to iskoristio na svoj način. Neki su zbog umora od obilaska prethodnog dana odmarali se, drugi su šetali u prekrasnoj ramskoj prirodi, a bilo je raspoloženi i za nogomet.

Sv. misa s biskupom franjevcem

Zadnjeg dana susreta, u nedjelju, 3. listopada 2010. godine, krenuli smo u Livno na Goricu. Ovdje smo naše četverodnevno druženje završili slavljem svečanog euharistijskog slavlja koje je

predvodio novoizabrani banjolučki biskup mons. dr. Marko Semren. Do izbora za biskupa mons. Marko je bio gvardijan goričkog samostana, a tako i kuće novicijata. Poslije sv. mise fra Marko Ešegović, meštar novaka franjevačke provincije Bosne Srebrene, najprije je zahvalio biskupu Marku što je pristao predsjedati ovom misnom slavlju, zatim rekao nešto o zajedničkim projektima Novicijata Južnoslavenske konferencije. Zahvalio je i upravi Provincije koja je omogućila ovo četverodnevno druženje, te samostanskoj zajednici na Gorici, na čelu sa gvardijanom fra Anđelkom, koja je zadnji dan ugostila novake. Na ručku u samostanskoj blagovaonici gvardijan fra Anđelko uručio je darove svakom Novicijatu i rekao da je sretan što je naša provincija domaćin ovogodišnjeg susreta. Nakon njega, u ime prisutnih novicijata riječ zahvale samostanskoj zajednici i franjevačkoj provinciji Bosni Srebrenoj uputio je Fra Slavko Soldo, meštar hercegovačkih novaka.

U ranim popodnevним satima novaci su se sa svojim meštrima uputili svojim kućama – novicijatima.

Fra Želimir Gogić, Livno

ROMANJE V ASSISI / HODOČAŠĆE U ASIZ

DESETO - JUBILEJNO ROMANJE NOVINCEV JUŽNOSLOVANSKE KONFERENCE / DESETO - JUBILARNO HODOČAŠĆE NOVAKA JUŽNOSLAVENSKE KONFERENCIJE

„Po stopinjah sv. Frančiška Asiškega“ „Stopama sv. Franje Asiškoga“

Najiščekivaniji događaj kojim se novaku najbolje približi franjevaštvo kako je ono bilo u svojim početcima jest odlazak u rodni grad našeg serafskog oca Franje – Asiz. Na svu sreću, i mi novaci franjevačke provincije Bosne Srebrene, imali smo priliku provesti nekoliko dana u tom gradu. Naime, kako je već uobičajeno, u proljeće se organizira međuprovincijsko hodočašće novaka u Asiz, što je zadnji od tri međuprovincijska projekta u jednoj novicijskoj godini kojih je ove novicijske godine organizator naš novicijski iz Livna. U ovim projektima sudjeluju Novicijski Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda (Trsat), Novicijski Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja (Visovac), Novicijski Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja BDM (Humac), Novicijski Franjevačke provincije Bosne Srebrene (Livno) te Frančiškanski novicijski Frančiškanske provincije sv. Križa (Sveta Gora), a novaci Kapucinske provincije sv. Leopolda Bogdana Mandića nam se pridruže samo na putovanju u Asiz, kako je bilo i ove godine. Ove godine hodočašće je trajalo od 5. do 10. travnja, a sudje-

lovali su 34 novaka i 9 meštara. Posebnost ovogodišnjeg hodočašća je i to da je ono deseto – jubilarno hodočašće u organizaciji Južnoslavenske konferencije provincijalnih ministara.

U ponedjeljak, 4. travnja, mi livanjski novaci i novaci iz Hercegovine, krenuli smo s Gorice u prijednevnom satima. Prvo odredište nam je bio Visovac, gdje smo stigli oko podne. Domaćini su nas ugostili prigodnim ručkom, poslije kojeg su nam pokazali čari otoka i samostana. Odatle smo se zajedno s visovačkim novacima uputili prema Trsatu. Predvečer smo srdačno i bratski dočekani u tom marijanskom svetištu u Rijeci gdje smo se okrijepili i prenoćili, a onda u ranim jutarnjim satima krenuli dalje.

Istog dana poslijepodne bili smo u Asizu. Najprije smo se smjestili kod sestara Marijinih misionarki gdje smo prespavali četiri noći. Smještajem i hranom bili smo jako zadovoljni. Već oko 16 sati bili smo u samostanu sv. Damjana, koji je postao poznat po križu s kojeg je Bog 1205. godine pozvao Franju da popravi njegovu Crkvu. Tu je

trošnu crkvu Franjo popravio vlastitim rukama. Godine 1225., na ovom mjestu je Franjo napisao svoju Pjesmu stvorova ili Pjesmu brata sunca. Ovdje je Franjo primio sv. Klaru 1212. god., a poslije ju u isti samostan smjestio zajedno s njenim prvim sestrama.

U želji da što jače doživimo duh sv. Franje u mjestima u kojima je boravio, s domaćinima smo dogovorili na nekoliko mjesta i slavljenje sv. mise, a jedno od njih je i ovo mjesto. Slavili smo u njemu svetu misu koju smo pjesmom animirali upravo mi, novaci s Gorice, misna čitanja su čitali kapucinski novaci, a sv. misu predvodio njihov meštar fra Žarko Lučić. Fra Leopold, bogoslov dalmatinske provincije sv. Jeronima, koji trenutno boravi u svetištu upoznao nas je s njegovim bitnim značajkama. Vrativši se u kuću smještaja, krenuli smo u veliku baziliku Santa Maria degli Angeli (Marija Anđeoska), Porcijunkulu gdje smo prisustvovali svečanoj večernjoj molitvi s talijanskom braćom.

Srijeda, 6. travnja, prošla nam je u obilasku franjevačkih samotišta u Reatinskoj dolini. Prvo na redu je bilo samotište „Greccio“. Mjestašce Greccio poznato je prije svega kao franjevački Betlehem, jer je ondje sv. Franjo 1223. Božić uljepšao prvim jaslicama u povijesti. U novoj smo crkvi slavili sv. misu, koju je predvodio fra Franjo Vrgoč, drugi meštar novaka Bosne Srebrene. U obilasku samostana mogli smo vidjeti izložene jaslice iz mnogih naroda i kultura diljem svijeta, zatim molitvene prostore i spavaonice, ponajprije onu sv. Bonaventure.

Iz Greccia smo se zaputili u Fonte Colombo – franjevački Sinaj. Ovdje je Franjo 1223. godine napisao Regulu – Potvrđeno pravilo, po kojoj i danas živimo i radimo. Uz to, na ovom mjestu Franji je obavljena i operacija očiju užarenim gvožđem.

Nakon franjevačkog Sinaja uslijedilo je mjesto La Foresta. U ovdašnjem samostanu smještena je zajednica Mondo X, koju je osnovao talijanski fratar otac Ilija. U zajednici borave mladići iz cijele Europe koji se žele odviknuti od suvremenih ovisnosti: alkohola, droge i drugih poroka. Jedan od njih nas je dočekaao te nam govorio o njihovoj zajednici i događajima koji su najvažniji za La Forestu. Franjo je ovdje nekoliko puta odsjeo, odmarajući se od napornih putovanja. Najpoznatiji njegov boravak obilježen je zanimljivom pričom: Kad su mještani iz okolnog područja čuli da onamo treba doći asiški svetac, svi su odmah krenuli vidjeti ga vlastitim očima. Tamošnji je župnik imao velik vinograd, od čijeg je vina mogao živjeti cijelu godinu. Međutim, kako su hodočasnici bili gladni, a grožđe zrelo, uskoro su ostali tek neznatni ostatci u vinogradu. Franjo, vidjevši žalost u župnikovim očima, utješio ga je riječima da će oni ostatci dati dvostruko više vina, nego je do sada mogao imati. I doista, župnik je povjerovao i od male količine grožđa, što je bilo ostalo za znatiželjnicima, dobio dvostruko više vina nego dotad ijedne godine. Tako je ovo mještašce poznato i po Franjinu čudu vina.

Nakon posjete Foresti posjetili smo još jedan eremitorij – Poggio Bustone, gdje je Franjo tamošnje stanovnike, zbog njihove uslužnosti i ljubaznosti, pozdravljao rečenicom: Dobar dan, dobri ljudi! U povratku iz Reatinske doline, pred samim Asizom, svratili smo u mjesto Rivortorto, poznato kao prvo obitavalište braće. Danas je na tom mjestu sagrađena crkva, a pored nje je vijugavi potočić po kojemu je mjesto dobilo ime. Ovdje smo prisustvovali večernjoj sv. misi na talijanskom jeziku, poslije koje smo izmolili Večernju na hrvatskom.

Četvrtak, treći dan boravka u Asizu. Prijepodne bilo je rezervirano za obilazak Porcijunkule. U jutarnjim satima u kapeli sv. Klare izmolili smo Jutarnju i Službu čitanja, a u 9.30 imali smo priliku slaviti misu u maloj crkvi – Porcijunkuli, koja se opravdano naziva kolijevkom franjevaštva, jer su se tu prva braća s Franjom preselila otišavši iz sv. Damjana. Svetu misu predvodio je fra Jure Šimunović, meštar visovačkih novaka, dok su novaci misu pratili svojim pjevanjem. Popodne smo se uputili u eremitorij Carceri u planini Subasio iznad Asiza. Vraćajući se pješici iz Carcera svratili smo u katedralu sv. Rufina i u crkvu sv. Klare. Zatim smo se uputili na Večernju molitvu i ima-

li klanjanje Presvetom oltarskom sakramentu s braćom u svetištu svetog Damjana.

U petak, 8. travnja, posjetili smo poznatu papinsku baziliku svetog Franje u starom gradu i samostan franjevaca konventualaca poznat kao „Sacro convento“. Grobnicu sv. Franje nismo mogli posjetiti jer su je restaurirali. Tako, umjesto na tom mjestu svetu misu smo slavili u kapeli relikvija, gdje su izloženi Franjin habit i drugi predmeti kojima se služio. Predvodio ju je meštar hercegovačkih novaka fra Slavko Soldo. Mi, livnjski novaci, posebno smo bili sretni zbog susreta s Livnjakom fra Milanom Gelom, novakom hrvatske provincije franjevaca konventualaca koji godinu novicijata provodi ovdje, budući da zbog nedostatka novaka nemaju novicijata u Hrvatskoj. Nakon zajedničkog obilaska samostanskih prostorija i bazilikâ slijedio je obilazak staroga grada, što je dano na slobodu svakom novaku. Preporučalo se – tko nije – da obiđe crkve sv. Rufina, sv. Klare, gdje se čuva originalni križ sv. Damjana s kojeg je Isus progovorio sv. Franji, i Franjinu rodnu kuću. Petak poslijepodne je bilo slobodno i većina novaka je to vrijeme provela u kupovini suvenira u starom gradu.

Zahvalivši časnim sestrama, što su nas lijepo ugostili u svome samostanu, pozdravili smo se s Asizom i krenuli prema La Verni, mjestu gdje je sveti Franjo primio stigme. Nakon smještaja u sobicama unutar samostana, u obilasku svetišta vidjeli smo mnoge kapele, mjesto gdje je Franjo spavao i druga važna mjesta za sv. Franju. U tri sata popodne sudjelovali smo u procesiji, koja se svaki dan održava u čast svečevim ranama, a ide iz bazilike do kapele stigmata i natrag. Svetu misu smo slavili u kapeli Klanjanja, a predvodio ju je fra Zoran Bibić, trsatski meštar.

Sutradan, u nedjelju, 10. travnja, pozdravivši se s braćom na La Verni, krenuli smo prema Padovi. U Padovi smo posjetili baziliku velikog propovjedača svetog Ante u kojoj je njegov grob. Obišavši baziliku uputili smo se franjevcima kapucinima na grob hrvatskog sveca sv. Leopolda Bogdana Mandića. U crkvi pored njegovog groba – iz kojeg se vidi svečeva ruka u položaju otpuštanja grijeha – slavili smo sv. misu, koju je predvodio slovenski meštar fra Zdravko Jakop. Ovdje smo zahvalili Bogu na milostima koje nam je u ovih nekoliko dana darivao.

Iz Padove, posljednjeg mjesta našeg hodočašća, krenuli smo nazad u svoje novicijate. Na jednom odmaralištu ispred Trsta oprostili smo se od braće Slovenaca i njihovog meštra i nastavili dalje. Zahvalili smo i vozaču autobusnog poduzeća „Brioni-Pula“, gospodinu Romanu Benčiću, koji nas je odvezao točno na svako mjesto koje smo posjetili. Ponovno smo bili u novicijatu na Trsatu, gdje smo prenoćili mi, hercegovački i visovački novaci. Ujutro nakon doručka poželjevši jedni drugima ustrajnost u franjevačkom pozivu, krenuli smo natrag svojim kućama.

Na ovom putovanju prije svega zahvalni smo dragom Bogu koji nas je pratio svojom zaštitom da smo se svi živi i zdravi vratili svojim novicijatima. Dao nam je i lijepo vrijeme, samo poželjeti takvo! Hvala i našim provincijalima koji su nam omogućili ovo putovanje. Poslije ovoga samo možemo poželjeti da nam se dogodi još ovakvih putovanja.

Fra Želimir Gogić

KDO JE SV. FRANČIŠEK ASIŠKI / TKO JE SVETI FRANJO ASIŠKI

Nemirno in razburljivo življenje 13. stoletja je močno vplivalo na versko življenje. V Cerkvi se je pojavil pohlep po bogastvu, razkošju, po brezskrbnem življenju brez čuta za duhovno in telesno bedo drugih. V takšnih razmerah je Cerkev doživela veliko duhovno prenavo, katere velikan je sv. Frančišek Asiški (1182-1226).

Bil je najprej spreten trgovec v očetovi trgovini, toda razsipen, nič podoben trdemu, skopemu očetu. Pri vsem mladostnem veseljačenju pa se je Francesco (tako ga je imenoval oče, čeprav je bil krščen na ime Janez) že takrat varoval podlosti in razbrzdanosti. V mestni vojni med Assisijem in Perugia je bil ujet. Tedaj se mu je porodila misel, da mora postati slaven vitez.

Ko je prišel iz ujetništva, je nevarno zbolel. Dolga bolezen ga je vsega spremenila. Vseeno pa si je še enkrat zaželel postati vitez. Na poti je imel skrivnostne sanje, ki so spremenile njegovo mišljenje. Ves se je posvetil molitvi in vedno bolj je čutil božjo pričujočnost, ki osrečuje. Razmišljal je o človekovi popolni svobodi, o prostosti v Bogu in ga prosil, naj bi že enkrat dosegel pravo notranjo svobodo. Spoznal je, da je pot do tega cilja življenje po evangeliju. Za nevesto si je izbral ubožnost. Nekega dne je molil v razpadajoči cerkvi sv. Damijana in s križa zaslišal besede: »Frančišek, ali ne vidiš, da se moja hiša podira? Pojdi in jo popravi!« Frančišek je povabilo Gospoda vzel

dobesedno in začel popravljati cerkvico. Ko je nekoč prišel v mesto beraško oblečen in so ga začeli meščani kamenjati, ga je zagledal oče in ga zaprl v klet, da bi spremenil njegovo življenje. Ko se Frančišek ni hotel »spametovati«, ga je razdedinil. Svetnik je tedaj dejal: »Poslej bom še bolj po pravici molil: Oče naš, ki si v nebesih.«

Frančišek je popravil tudi cerkev sv. Marije Angelske, imenovano Porciunkula. Na god sv. Matija leta 1208 je kakor navadno ministriral pri maši v porciunkulski cerkvi. Pri maši je duhovnik bral evangelij, kako je Kristus poslal apostole oznanjati evangelij: »Pojdite rajši k izgubljenim ovčam Izraelove hiše. Spotoma pa oznanjajte in govorite: 'Nebeško kraljestvo se je približalo.' Bolnike ozdravljajte, mrtve obujajte, gobave očiščujte, hude duhove izganjajte. Zastonj ste prejeli, zastonj dajajte. Ne oskrbujte se ne z zlatom ne s srebrom ne z bakrom v pasovih, ne s popotno torbo ne z dvema suknjama ne s sandali ne s palico, kajti delavec je vreden svoje hrane« (Mt 10,6-10). Frančišku so bile te besede kot odkritje, saj je razumel njihov pravi pomen

in vsebino. Odločil se je za življenje v uboštvi, kot je živel Kristus in apostoli. Oblekel si je si-
vorjavo tuniko s kapuco iz trde neobdelane vol-
ne in se opasal z vrvjo. Poln svetega navdušenja
je šel med ljudi in jim pridigal.

Kmalu se mu je pridružilo enajst tovarišev -
ustanovljen je bil frančiškanski red. Njegovemu
zgledu je sledila sv. Klara, ki je ustanovila drugi
red sv. Frančiška (klarise), sam pa je ustanovil še
tretji red. Od papeža si je izprosil porciunkulski
odpustek. Dve leti pred smrtjo mu je Jezus vtisnil
v telo svoje rane. Posvečen je bil v diakona, du-
hovnik pa ni postal, ker se je imel za nevrednega
te službe.

Med vsemi redovnimi ustanovitelji je Frančišek
Asiški prvi, ki je sprejel v svoj program tudi mi-
sijonsko delo. Sam je leta 1219 z nekaterimi brati
prišel v Sveto deželo, Sirijo in Egipt in stopil celo
pred samega sultana, na katerega je s svojim sve-
tenskim obnašanjem napravil najboljši vtis.

Pred smrtjo 3. oktobra 1226 pri Porciunkuli je
še zapel Sončno pesem, kjer tudi smrt imenuje
svojo sestro, ki ji nihče v življenju ne uide. Papež
Gregor IX. je 16. julija 1228, dve leti po smrti,
razglasil Frančiška za svetnika in določil, da se
njegov god obhaja 4. oktobra.

Frančišek Asiški je zavetnik Italije, Assisija, fran-
čiškanov, revežev in socialnih delavcev.

Glas s križa

*Krenuo sam čudnim putem,
Tražio sam nemoguće,
Zastao sam pred Križem,
I čuo glas Svemogućeg.*

*Idi, sinko pođi Crkvi,
Jer tebe trebam,
Ti si mi od koristi,
Slugo meni vjeran.*

*Strah mi obuze cijelo biće,
Srce u grudima sve jače steže,
A iz očiju mi naviru suze radosnice.*

*U strahu sam odgovorio:
Oče! Evo me!
Što mi daješ od službe svoje,
Oče? Reci!
Kamo da idem, ti mi reci.*

*Jer tvoj sluga gdje god bio,
Tebi će se uteći.*

Fra Željko Pendić, Trsat

Ne boj se!

*Njegove oči te zovu i hrabre.
On ti govori riječi svoje.
On ti daje snagu svoga Duha Svetoga.
On je preuzeo grijehе tvoje.
On te čeka da te odmori kad se umoriš i preopteretiš.
On ti daje zadaće, On ti daje i darove da zadaće mogneš ispuniti.
On ide ispred tebe. Prepusti se toj sigurnosti.
Bog je u tebi
Duh Sveti stanuje u tebi kao u hramu.
On poznaje svaku žilicu tvoga tijela, svaki pokret tvoje duše.
On te hrabri i u tebi i oko tebe pobjeđuje svaku stranu silu.
On je jači od đavla i njegovih sila. On je tvoja sloboda.
Ne moraš se bojati niti bolesti, niti grijehа, niti nezgoda.
Ti nikada nisi sam.
On je uvijek tu, osobito kada te snađe nesreća, tjeskoba, strah, bolest, osama.
Tu je. Prepusti se tom osjećaju prisutnosti i sigurnosti.*

Fra Leopold Palić, Trsat

NASLOVI NOVICIJATOV / ADRESE NOVICIJATA

Novicijat Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja BDM
Trg sv. Ante 1, Humac
BiH - 88320 LJUBUŠKI
Tel: 00387 - 39 / 832 - 583
<http://www.franjevci.info/>

Novicijat Franjevačke provincije Uzvišenja sv. Križa - Bosne Srebrene
Goriška cesta bb
BiH - 80101 LIVNO
Tel: 00387 - 34 / 201 - 390
<http://www.novicijat-bosnesrebrene.com/>

Novicijat Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda
Frankopanski trg 12, Trsat
HR - 51000 RIJEKA
Tel: 00385 - 51 / 452 - 916
<http://www.ofm.hr/>

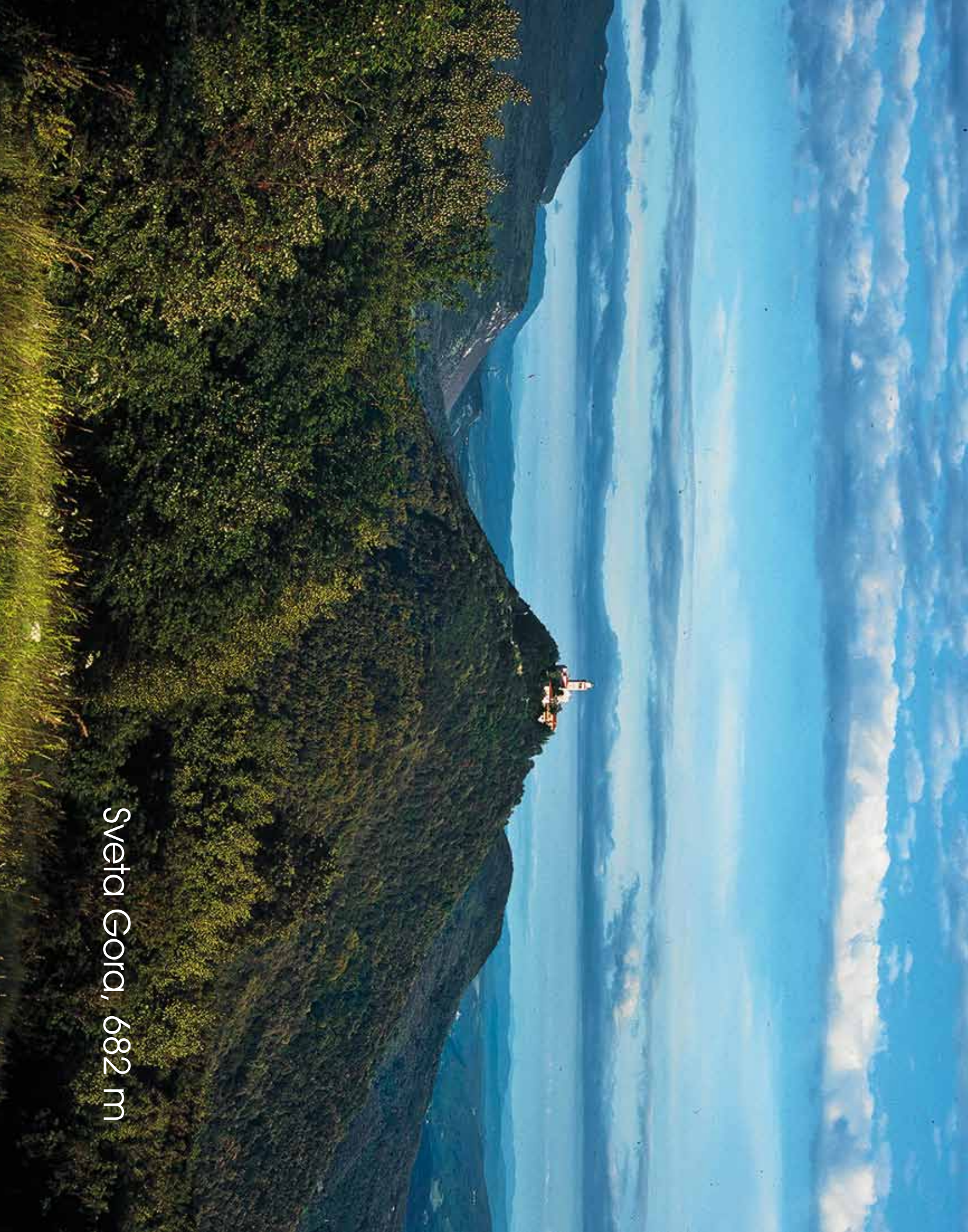
Novicijat Hrvatske franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja
Visovac
HR - 22324 DRINOVC
Tel. 022/775-755
<http://www.franjevci-split.hr/>

Noviciat Slovenske frančiškanske province sv. Križa
Sveta Gora 2
SLO - 5250 Solkan
Tel: 00386 - 5 / 330 - 40 - 20
<http://svetagora.si/>

Sveti Gorič, 682 m